

**ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ
«ЗЕРНО-АГРОТРЕЙД»**

**Фінансова звітність
за рік, що закінчився 31 грудня 2022**

Разом зі звітом незалежного аудитора

ЗМІСТ

ЗВІТ НЕЗАЛЕЖНИХ АУДИТОРІВ

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

3

ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)

5

ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ

6

ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

7

ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

8

Звіт незалежного аудитора

Учасникам Товариства з обмеженою відповідальністю «Зерно-Агротрейд»

Звіт про аудит фінансової звітності

Наша думка

На нашу думку, фінансова звітність відображає достовірно, в усіх суттєвих аспектах, фінансовий стан Товариства з обмеженою відповідальністю «Зерно-Агротрейд» (далі – Компанія) станом на 31 грудня 2022 року та фінансові результати та рух грошових коштів Компанії за рік, що закінчився на вказану дату, відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) і відповідає, в усіх суттєвих аспектах, вимогам Закону України “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні” щодо складання фінансової звітності.

Наша думка відповідає нашому додатковому звіту для Аудиторського комітету від 15 червня 2023 року.

Предмет аудиту

Фінансова звітність Компанії включає:

- звіт про фінансовий стан станом на 31 грудня 2022 року;
- звіт про фінансові результати (звіт про сукупний дохід) за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про рух грошових коштів за рік, що закінчився на вказану дату;
- звіт про зміни у власному капіталі за рік, що закінчився на вказану дату; та
- примітки до фінансової звітності, які включають опис основних принципів облікової політики та іншу пояснювальну інформацію.

Основа для думки

Ми провели аудит відповідно до Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Наша відповідальність відповідно до цих стандартів описана далі у розділі “Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності” нашого звіту.

Ми вважаємо, що отримані нами аудиторські докази є достатніми і прийнятними для використання їх як основи для нашої думки.

Незалежність

Ми є незалежними по відношенню до Компанії відповідно до Міжнародного кодексу етики професійних бухгалтерів (включаючи Міжнародні стандарти незалежності) Ради з Міжнародних стандартів етики для бухгалтерів (Кодекс РМСЕБ) та етичних вимог Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”, які стосуються нашого аудиту фінансової звітності в Україні. Ми виконали наші інші етичні обов'язки відповідно до цих вимог і Кодексу РМСЕБ.

Відповідно до всієї наявної у нас інформації, ми заявляємо, що послуги, які ми надавали Компанії, відповідають застосовному законодавству і нормативно-правовим актам України, і що ми не надавали неаудиторських послуг, які заборонені частиною 4 статті 6 Закону України “Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність”.

Ми не надавали послуг Компанії, крім послуг з обов'язкового аудиту, протягом періоду з дати початку фінансового періоду до дати закінчення фінансового періоду.

Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю

Ми звертаємо увагу на Примітку 2 (b) у фінансовій звітності, в якій описано, що з 24 лютого 2022 року на діяльність Компанії суттєво впливають військові дії, що тривають в Україні, і масштаби подальшого розвитку подій або терміни припинення цих дій є невизначеними. Як зазначено у Примітці 2 (b), ці події та умови разом з іншими питаннями, описаними у Примітці 2 (b), свідчать про існування суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати подальшу безперервну діяльність. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Пояснювальний параграф – звітування у форматі iXBRL

Згідно із Законом України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" фінансова звітність Компанії за МСФЗ має складатися в єдиному електронному форматі (iXBRL). Як описано в Примітці 2 (a) у фінансовій звітності, на дату затвердження фінансової звітності управлінський персонал Компанії ще не склав фінансову звітність у форматі iXBRL через обставини, описані в Примітці 2 (a), і планує скласти та подати фінансову звітність у форматі iXBRL тоді, коли це стане можливим. Наша думка не є модифікованою щодо цього питання.

Ключові питання аудиту

Ключові питання аудиту – це питання, які, на нашу професійну думку, мали найбільше значення для нашого аудиту фінансової звітності за поточний період. Ці питання були розглянуті у контексті нашого аудиту фінансової звітності в цілому та при формуванні нашої думки про цю звітність, і ми не висловлюємо думки з цих питань. Крім питання, описаного у розділі "Суттєва невизначеність, пов'язана з подальшою безперервною діяльністю", ми визначили питання, яке описано нижче, ключовим питанням аудиту, про яке слід повідомити у нашому звіті.

Ключове питання аудиту

Оцінка справедливої вартості основних засобів Компанії, облікованих за моделлю переоціненої вартості, та оцінка зменшення корисності основних засобів Компанії, облікованих за моделлю первісної вартості

Відповідні розкриття інформації наведені у Примітках 2, 3 і 4 у фінансовій звітності.

Після первісного визнання Компанія оцінює будівлі, машини та обладнання за моделлю переоціненої вартості відповідно до МСБО 16 «Основні засоби». Як зазначено у Примітці 4 у фінансовій звітності, сума будівель становить 1 337 мільйонів гривень і сума машин та обладнання становить 441 мільйон гривень станом на 31 грудня 2022 року.

Решта класів основних засобів балансовою вартістю 7 мільйонів гривень станом на 31 грудня 2022 року обліковуються за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності, якщо такі є, визначеним відповідно до МСБО 36 «Зменшення корисності активів». Управлінський персонал виявив ознаки зменшення корисності станом на 31 грудня 2022 року і, таким чином, виконав тест цих активів на предмет зменшення корисності.

Які аудиторські процедури були виконані стосовно ключового питання аудиту

Наші аудиторські процедури включали наступне:

- Ми залучили наших внутрішніх експертів з оцінки, які надали нам сприяння в оцінці методології, застосованої управлінським персоналом, використаних ставок дисконтування та їх відповідності загальноприйнятим стандартам оцінки та галузевій практиці.
- Ми оцінили компетентність, кваліфікацію та об'єктивність експерта з оцінки, залученого управлінським персоналом.
- Ми перевірили вхідні дані, використані у розрахунках за ринковим підходом і методом амортизованої вартості заміщення для класів будівель, машин та обладнання, облікованих за справедливою вартістю.
- Ми оцінили обґрунтованість суджень управлінського персоналу, використаних для визначення ОГГП.
- Ми оцінили застосовані основні припущення, до зміни яких результати оцінки справедливої вартості та тесту зменшення корисності є найбільш чутливими з урахуванням поточних умов, в яких працює Компанія. Ми порівняли ці

Управлінський персонал залучив зовнішнього незалежного оцінювача для надання допомоги у визначенні справедливої вартості будівель, машин та обладнання, а також для сприяння у проведенні тесту на зменшення корисності на рівні одиниці, що генерує грошові потоки (ОГГП), для сукупності основних засобів і активів у формі права користування станом на 31 грудня 2022 року.

Справедливу вартість будівель, машин та обладнання було визначено відповідно до МСФЗ 13 «Оцінка справедливої вартості» із використанням ринкового підходу та методу амортизованої вартості заміщення з урахуванням витрат на відтворення чи заміну активів і порівнянням результату з відповідними сумами відшкодування.

Компанія оцінила суму відшкодування основних засобів та активів у формі права користування на рівні ОГГП із застосуванням підходу вартості при використанні на основі методу очікуваних дисконтованих грошових потоків. Грошові потоки, використані в оцінці, були основані на ухвалених на майбутнє бюджетах, результатах минулих періодів та екстрапольованих прогнозах із використанням різних цінових індексів, застосованих до відповідних вхідних даних.

Як описано у Примітках 1 та 2(b) у фінансовій звітності, на зазначену вище оцінку та тест зменшення корисності впливають поточні умови, в яких працює Компанія.

Визначення справедливої вартості та проведення тесту зменшення корисності потребують застосування суттєвих суджень, що вимагає використання неспостережливих вхідних даних. Враховуючи застосовані суттєві облікові судження, чутливість оцінки цих активів до змін у основних припущеннях і складність моделей, ми вважали це питання ключовим питанням аудиту для нашого аудиту фінансової звітності.

Інша інформація, включаючи звіт про управління

Управлінський персонал несе відповідальність за іншу інформацію. Інша інформація включає звіт про управління (але не включає фінансову звітність та наш звіт аудитора щодо цієї фінансової звітності), який ми отримали до дати випуску цього звіту аудитора. Наша думка щодо фінансової звітності не поширюється на іншу інформацію, включаючи звіт про управління.

У зв'язку з проведенням нами аудиту фінансової звітності наш обов'язок полягає в ознайомленні із іншою інформацією та у розгляді питання про те, чи наявні суттєві невідповідності між іншою інформацією та фінансовою звітністю або нашими знаннями, одержаними в ході аудиту, та чи не містить інша інформація інших можливих суттєвих викривлень.

На нашу думку, за результатами проведеної нами роботи у ході аудиту фінансова інформація, наведена в звіті про управління за фінансовий рік, за який підготовлена фінансова звітність, відповідає фінансовій звітності.

припущення з історичними результатами діяльності Компанії, внутрішніми бюджетами та загальним галузевими прогнозами з метою оцінки обґрунтованості цих припущень.

- Ми оцінили здатність управлінського персоналу коректно оцінити прогнози грошових потоків шляхом порівняння фактичних результатів з історичними прогнозами управлінського персоналу.

- Ми перевірили математичну коректність і безпомилковість розрахунків, виконаних Компанією.

- Ми оцінили достатність і математичну коректність аналізу чутливості, виконаного управлінським персоналом, у частині визначення справедливої вартості та тесту зменшення корисності.

- Ми перевірили достатність здійснених управлінським персоналом розкриттів інформації у відповідних примітках у фінансовій звітності.

Крім того, виходячи з нашого знання та розуміння суб'єкта господарювання та його середовища, отриманих у ході аудиту, ми зобов'язані повідомляти про факт виявлення суттєвих викривлень у звіті про управління та іншій інформації, які ми отримали до дати цього аудиторського звіту. Ми не маємо що повідомити у цьому зв'язку.

Відповідальність управлінського персоналу та Аудиторського комітету за фінансову звітність

Управлінський персонал несе відповідальність за складання і достовірне подання фінансової звітності відповідно до МСФЗ та вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» щодо фінансової звітності, а також за такий внутрішній контроль, який управлінський персонал визначає потрібним для того, щоб забезпечити складання фінансової звітності, що не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки.

При складанні фінансової звітності управлінський персонал несе відповідальність за оцінку здатності Компанії продовжувати безперервну діяльність, за розкриття у відповідних випадках відомостей, що стосуються безперервної діяльності, та за складання звітності на основі припущення про подальшу безперервну діяльність, крім випадків, коли управлінський персонал має намір ліквідувати Компанію або припинити її діяльність, або коли в нього відсутня жодна реальна альтернатива, крім ліквідації або припинення діяльності.

Аудиторський комітет несе відповідальність за нагляд за процесом підготовки фінансової звітності Компанії.

Відповідальність аудитора за аудит фінансової звітності

Наша мета полягає в отриманні обґрунтованої впевненості у тому, що фінансова звітність у цілому не містить суттєвих викривлень внаслідок шахрайства або помилки, та у випуску аудиторського звіту, що містить нашу думку. Обґрунтована впевненість є високим рівнем впевненості, але не є гарантією того, що аудит, проведений відповідно до МСА, завжди виявляє суттєві викривлення за їх наявності. Викривлення можуть виникати внаслідок шахрайства або помилки і вважаються суттєвими, якщо можна обґрунтовано очікувати, що чи в сукупності вони вплинуть на економічні рішення користувачів, які приймаються на основі цієї фінансової звітності.

У ході аудиту, що проводиться відповідно до МСА, ми застосовуємо професійне судження та зберігаємо професійний скептицизм протягом всього аудиту. Крім того, ми виконуємо наступне:

- виявляємо та оцінюємо ризики суттєвого викривлення фінансової звітності внаслідок шахрайства або помилки; розробляємо та виконуємо аудиторські процедури у відповідь на ці ризики; отримуємо аудиторські докази, які є належними та достатніми і надають підстави для висловлення нашої думки. Ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті шахрайства є вищим, ніж ризик невиявлення суттєвого викривлення в результаті помилки, оскільки шахрайські дії можуть включати змову, підробку, навмисний пропуск, викривлене подання інформації та дії в обхід системи внутрішнього контролю;
- отримуємо розуміння системи внутрішнього контролю, що стосується аудиту, з метою розробки аудиторських процедур, які відповідають обставинам, а не з метою висловлення думки щодо ефективності внутрішнього контролю Компанії;
- оцінюємо належний характер застосованої облікової політики та обґрунтованість бухгалтерських оцінок і відповідного розкриття інформації, підготовленої управлінським персоналом;
- робимо висновок про правомірність застосування управлінським персоналом припущення про безперервність діяльності та на основі отриманих аудиторських доказів – висновок про наявність суттєвої невизначеності у зв'язку з подіями або умовами, які можуть викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати свою діяльність на безперервній основі. Якщо ми дійшли висновку про наявність суттєвої невизначеності, ми повинні привернути увагу у нашому аудиторському звіті до відповідного розкриття інформації у фінансовій звітності або, якщо таке розкриття є неналежним, модифікувати нашу думку. Наші висновки ґрунтуються на аудиторських доказах, отриманих до дати нашого звіту аудитора. Проте майбутні події або умови можуть

призвести до того, що Компанія втратить здатність продовжувати свою діяльність на безперервній основі;

- проводимо оцінку подання фінансової звітності в цілому, її структури та змісту, включаючи розкриття інформації, а також того, чи розкриває фінансова звітність операції та події, покладені в її основу, так, щоб було забезпечено їхнє достовірне подання.
- отримуємо достатні прийнятні аудиторські докази щодо фінансової інформації суб'єктів господарювання або напрямків господарської діяльності у складі Компанії для висловлення думки про фінансову звітність. Ми відповідаємо за спрямування, нагляд та проведення аудиту Компанії. Ми одноосібно відповідаємо за нашу аудиторську думку.

Ми здійснюємо інформаційну взаємодію з Аудиторським комітетом повідомляючи їм, серед іншого, про запланований обсяг та строки аудиту, а також про суттєві зауваження за результатами аудиту, у тому числі про значні недоліки системи внутрішнього контролю, які ми виявляємо у ході аудиту.

Крім того, ми надаємо Аудиторському комітету заяву про те, що ми дотримались усіх відповідних етичних вимог до незалежності, та поінформували цих осіб про всі взаємовідносини та інші питання, які можна обґрунтовано вважати такими, що мають вплив на незалежність аудитора, і, якщо потрібно, – про заходи, вжиті для усунення загроз, або застосовані застережні заходи.

Із тих питань, про які ми повідомили Аудиторський комітет ми визначаємо питання, які були найбільш значущими для аудиту фінансової звітності за поточний період і, відповідно, є ключовими питаннями аудиту. Ми описуємо ці питання у нашому аудиторському звіті, крім випадків, коли оприлюднення інформації про ці питання заборонене законом чи нормативними актами, або коли у надзвичайно рідкісних випадках ми доходимо висновку про те, що інформація про будь-яке питання не повинна бути повідомлена у нашому звіті, оскільки можливо обґрунтовано передбачити, що негативні наслідки повідомлення такої інформації перевищать суспільно значиму користь від її повідомлення.

Звіт щодо вимог інших законодавчих і нормативних актів

Призначення аудитора

Ми вперше були призначені аудиторами Компанії для обов'язкового аудиту рішенням учасників 15 серпня 2019 року. Наше призначення поновлювалося щороку рішенням учасників протягом загального періоду безперервного призначення аудиторами, який складає 4 роки. Ключовий партнер з аудиту, відповідальний за завдання з аудиту, за результатами якого випущено цей звіт незалежного аудитора, - Волкова Олена Анатоліївна.

ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)"
Ідентифікаційний код 21603903
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 0152

Волкова Олена Анатоліївна
Номер реєстрації у Реєстрі аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності 101813

ТОВ АФ "ПрайсвогтерхаусКуперс (Аудит)"

м. Київ, Україна

15 червня 2023 року

► ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН
СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Актив	№ прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи		1 719	916
Первісна вартість		2 087	1 135
Накопичена амортизація		(368)	(219)
Незавершені капітальні інвестиції	4	83 938	53 130
Основні засоби	4	1 784 102	1 503 054
Первісна вартість		1 800 711	1 818 568
Знос		(16 609)	(315 514)
Довгострокова дебіторська заборгованість		-	140
Активи у формі прав користування		55 014	81 092
Усього за розділом I		1 924 773	1 638 332
II. Оборотні активи			
Запаси	5	433 601	343 578
Виробничі запаси		18 714	8 152
Незавершене виробництво		19 020	604
Готова продукція		168 419	100 755
Товари		227 448	234 067
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	6	745 170	211 477
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами		77 978	36 854
з бюджетом	6	26	64 421
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів		810	42
Інша поточна дебіторська заборгованість	6	596	3 304
Гроші та їх еквіваленти	7	1 654	1 779
Рахунки в банках		1 654	1 779
Витрати майбутніх періодів		2 037	2 611
Інші оборотні активи		32 833	30 385
Усього за розділом II		1 294 705	694 451
Баланс		3 219 478	2 332 783

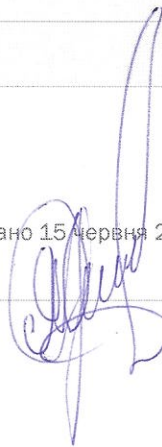

► ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН (ПРОДОВЖЕННЯ)
 СТАНОМ НА 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
 (суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Пасив	№ прим.	31 грудня 2022	31 грудня 2021
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал, включаючи:			
Внески до зареєстрованого капіталу	8	4 105	4 105
Капітал у дооцінках		320 063	8 647
Додатковий капітал		(1 547)	(1 547)
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)		277 856	193 140
Усього за розділом I		609 477	204 345
II Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	19	61 808	269
Довгострокові кредити та позики	9	484 479	518 717
Довгострокові зобов'язання з оренди	10	19 328	46 035
Усього за розділом II		565 565	565 021
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити та позики	9	-	136 391
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими кредитами та позиками	9	220 087	162 327
довгостроковими зобов'язаннями з оренди	10	105 566	83 412
товари, роботи, послуги	11	357 696	129 558
розрахунками з бюджетом		102 053	52 459
у тому числі з податку на прибуток		34 972	30 907
розрахунками зі страхування		691	520
розрахунками з оплати праці		583	665
з одержаних авансів		171 985	17 658
Поточні забезпечення		39 520	29 577
Інші поточні зобов'язання	11	1 046 255	950 850
Усього за розділом III		2 044 436	1 563 417
Баланс		3 219 478	2 332 783

Затверджено до випуску та підписано 15 червня 2023 року.

Кушнір Ярослав Якович
 В.о. Директора

Ніколаєва Ірина Дмитрівна
 Головний бухгалтер

► ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ (ЗВІТ ПРО СУКУПНИЙ ДОХІД)
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Розділ I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	№ прим.	2022	2021
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	12	4 153 004	3 723 130
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	13	(3 412 512)	(3 274 059)
Дохід (витрати) від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю та первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції		(4 521)	-
Валовий:			
Прибуток		735 971	449 071
Інші операційні доходи	14	5 903	139 201
Адміністративні витрати	15	(149 116)	(163 189)
Витрати на збут	16	(103 677)	(140 762)
Інші операційні витрати	17	(326 249)	(16 341)
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
Прибуток		162 832	267 980
Інші фінансові доходи	18	3 768	753
Фінансові витрати	18	(56 359)	(96 221)
Фінансовий результат до оподаткування:			
Прибуток		110 241	172 512
Витрати з податку на прибуток	19	(26 263)	(32 004)
Чистий фінансовий результат:			
Прибуток		83 978	140 508

Розділ II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	2022	2021
<i>Статті, що не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>		
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	391 590	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	391 590	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	(70 437)	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	321 153	-
Сукупний дохід	405 131	140 508

► ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ
ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ
(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Стаття	№ прим.	2022	2021
I. Рух коштів у результаті операційної діяльності			
Надходження від:			
Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)		4 114 041	4 086 543
Повернення податків і зборів		-	267 603
у тому числі податку на додану вартість		-	267 603
Цільового фінансування		1 073	1 309
Надходження авансів від покупців та замовників		415 345	265 639
Надходження від повернення авансів		8 355	3 183
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках		-	33
Надходження від боржників неустойки (штрафів, пені)		29	11 495
Надходження від страхових премій		55	(190)
Надходження фінансових установ від повернення позик		-	30
Інші надходження		782	3 781
Витрачання на оплату:			
Товарів (робіт, послуг)		(2 347 167)	(3 541 012)
Праці		(117 424)	(119 159)
Відрахувань на соціальні заходи		(29 199)	(28 435)
Зобов'язань з податків і зборів		(89 850)	(50 469)
Витрачання на оплату авансів		(1 490 282)	(817 780)
Витрачання на оплату повернення авансів		(83 305)	(357 203)
Витрачання на оплату цільових внесків		(3)	-
Витрачання на оплату зобов'язань за страховими контрактами		(2 208)	(2 454)
Витрачання фінансових установ на надання позик		(75)	(737)
Інші витрачання		(3 290)	(6 667)
Чистий рух коштів від операційної діяльності		376 877	(284 490)
II. Рух коштів у результаті інвестиційної діяльності			
Надходження від отриманих:			
відсотків		3 000	756
Надходження від погашення позик		-	63 100
Надходження від вибуття дочірнього підприємства та іншої господарської одиниці		-	9 118
Інші надходження		6 588	-
Витрачання на придбання:			
необоротних активів		(69 785)	(92 246)
Витрачання на надання позик		(6)	(42 823)
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності		(60 203)	(62 095)
III. Рух коштів у результаті фінансової діяльності			
Надходження від:			
Отримання позик		659 733	2 743 889
Витрачання на:			
Погашення позик		(918 726)	(2 209 571)
Сплату дивідендів		-	(183 532)
Витрачання на сплату відсотків		(35 728)	(77 168)
Витрачання на сплату заборгованості з оренди		(21 381)	(32 644)
Інші платежі		(1 286)	(27 273)
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	9	(317 388)	213 701
Чистий рух грошових коштів за звітний період		(714)	(132 884)
Залишок коштів на початок року		1 779	137 716
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів		589	(3 053)
Залишок коштів на кінець року	7	1 654	1 779

► ЗВІТ ПРО ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ

ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Стаття	Зареєстрований капітал	Капітал в дооцінках	Додатковий капітал	Резервний капітал	Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	Неоплачений капітал	Вилучений капітал	Всього
Залишок на 01 січня 2021 року	4 105	9 379	(1 547)	-	51 902	-	-	63 839
Чистий прибуток (збиток) за 2021 рік	-	-	-	-	140 508	-	-	140 508
Інший сукупний дохід за 2021 рік	-	-	-	-	-	-	-	-
Інші зміни в капіталі *	-	(732)	-	-	730	-	-	(2)
Разом змін в капіталі	-	(732)	-	-	141 238	-	-	140 506
Залишок на 31 грудня 2021 року	4 105	8 647	(1 547)	-	193 140	-	-	204 345
Чистий прибуток (збиток) за 2022 рік	-	-	-	-	83 978	-	-	83 978
Інший сукупний дохід за 2022 рік:	-	321 153	-	-	-	-	-	321 153
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	-	321 153	-	-	-	-	-	321 153
Інші зміни в капіталі *	-	(737)	-	-	738	-	-	1
Разом змін в капіталі	-	320 416	-	-	84 716	-	-	405 132
Залишок на 31 грудня 2022 року	4 105	329 063	(1 547)	-	277 856	-	-	609 477

* В 2022 році, рядок «Інші зміни в капіталі», представлений реалізацією дооцінки основних засобів у сумі 737 тис. грн. (2021: 732 тис. грн.).

1. Загальна інформація

▪ Організаційна структура та діяльність

Товариство з обмеженою відповідальністю «Зерно-Агротрейд» (далі - Компанія) зареєстроване відповідно до законодавства України 14 серпня 2012 року та є резидентом України.

Основна діяльність Компанії - це оптова торгівля зерном, необробленим тютюном, насінням і кормами для тварин.

Підприємство також надає послуги по доробці, зберіганню зернових культур, торгівля хімічними продуктами, ПММ, допоміжна діяльність у сфері транспорту, складське господарство.

Профільні культури: пшениця, кукурудза, соняшник, соя, ячмінь, ріпак.

У 2022 році середньооблікова чисельність працівників склала 551 осіб (2021: 545 осіб).

Юридична адреса Компанії: Україна, Київська область, місто Київ, вулиця Ярославська, будинок 58.

Умови здійснення діяльності в Україні

Події, що призвели до анексії Криму Російською Федерацією у лютому 2014 року, та конфлікт на сході України, що розпочався навесні 2014 року, дотепер залишаються нерегульованими. 24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала воєнне вторгнення в Україну. У результаті, Уряд України запровадив воєнний стан на всій території країни.

Відповідно до закону про воєнний стан НБУ запровадив низку тимчасових обмежень, які мають вплив на економічні умови, у тому числі обмеження на міжнародні платежі в іноземній валюті, встановлення офіційного курсу обміну валют станом на 24 лютого 2022 року на рівні 29,25 гривень за долар США та призупинення дебетових операцій з рахунків резидентів держави, яка здійснила збройну агресію проти України.

Станом на 20 липня 2022 року НБУ підвищив офіційний курс долара на 25% до 36,57 грн за 1 долар. З червня 2022 року НБУ підвищив ставку рефінансування з 10% до 25%. Ці заходи були спрямовані на збереження стабільності фінансової системи України, підтримку Збройних Сил України та функціонування критичної інфраструктури.

Інфляція посилилася перед військовим вторгненням і продовжила зростати після російського вторгнення в Україну 24 лютого. Продукти харчування та паливо зазнали найвищих стрибків в ціні через стрімкий попит і збоїв в ланцюгах постачання. Порушення логістики та збільшення витрат на виробництво разом зі зростанням світових цін на енергоносії продовжують підтримувати інфляцію в Україні.

15 березня 2022 року Верховна Рада України прийняла наступні податкові зміни до закінчення дії воєнного стану:

- скасування акцизного податку на пальне та зниження ставки ПДВ на імпортне пальне з 20% до 7%; 30 вересня 2022 року акцизний збір на паливо було відновлено на рівні 100 євро за 1000 літрів, крім потреб Міноборони під час воєнного стану;
- збільшення ліміту річного обороту для застосування спрощеної системи оподаткування та сплати єдиного податку з 10 мільйонів гривень до 10 мільярдів гривень, встановлення податкової ставки у розмірі 2% без обмеження за критерієм кількості працівників;
- звільнення землевласників від сплати земельного податку та орендної плати за землю у регіонах ведення бойових дій, або на територіях, які тимчасово окуповані або забруднені військовими боєприпасами (перелік таких територій буде визначено Кабінетом Міністрів України); період звільнення від оподаткування – з березня 2022 року по 31 грудня року, наступного за роком, в якому буде скасовано дію воєнного стану;
- звільнення від оподаткування операцій із добровільної передачі товарів і надання послуг Збройними силами України та підрозділам територіальної оборони;
- штрафні санкції за порушення податкового законодавства не накладалися;
- включення суми ПДВ, сплаченої на вартість придбаних товарів і послуг, до податкового кредиту на основі первинної документації замість реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН) (реєстрацію податкових накладних у ЄРПН буде завершено протягом 6 місяців після скасування воєнного стану);
- скасування на 2022 рік екологічного податку для підприємств, розташованих в районах ведення бойових дій, або на тимчасово окупованих територіях.

У березні 2022 року уряд запровадив нульову квоту на експорт мінеральних добрив, великої рогатої худоби, м'яса великої рогатої худоби, жита, гречки, проса, цукру та солі, придатної для споживання. Експорт пшениці, кукурудзи, курячого м'яса, яєць та соняшникової олії підлягає ліцензуванню. Експорт природного газу заборонено.

Після російського вторгнення в Україну морські порти були заблоковані, тому вантажні перевезення Чорним і Азовським морями припинилися. Вантажні перевезення продовжували здійснюватися залізничним транспортом і вантажними автомобілями.

22 липня у Стамбулі (Туреччина), Росія, Україна та ООН підписали угоду про розблокування трьох українських портів на Чорному морі для експорту продовольства. 1 серпня 2022 року з Одеського порту вперше, з початку російського вторгнення, вийшло судно з українським зерном. Зернова угода була пролонгована у листопаді 2022 року на 120 днів, а потім у березні 2023 року ще на 120 днів.

Український уряд вживав різноманітних заходів для підтримки сільського господарства в Україні. Затверджено механізм державних гарантій за кредитами малих і середніх фермерських господарств. З банками обговорювався окремий механізм кредитування для більш великих агрокомпаній.

Економічне зростання України залежить від подолання російського вторгнення в Україну, успішного впровадження необхідних реформ, стратегії відбудови українським урядом та співпраці з міжнародними донорами.

Триваюча політична та економічна невизначеність зберігається внаслідок військового вторгнення Росії в Україну в лютому 2022 року, і вона продовжує впливати на економіку України та бізнес Компанії.

2. Основа і загальні принципи підготовки і складання фінансової звітності

а) Основа підготовки

Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) за принципом історичної вартості, з коригуванням на початкове визнання фінансових інструментів за справедливою вартістю та коригуванням основних засобів до їхньої справедливої вартості відповідно до МСФЗ, яка є їх умовною вартістю та на подальшу оцінку будівель, машин та обладнання за справедливою вартістю.

Основні положення облікової політики, яка була застосована при підготовці цієї фінансової звітності, викладені в Примітці 3.

Зміни у фінансовій звітності після її випуску. Будь-які зміни у цій фінансовій звітності після її випуску вимагають затвердження керівництвом Компанії, яке ухвалило цю фінансову звітність до випуску.

Відповідно до пункту 5 статті 121 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» підприємства, які повинні складати фінансову звітність за МСФЗ, складають і подають фінансову звітність на основі таксономії фінансової звітності за МСФЗ в єдиному електронному форматі (iXBRL). Станом на дату випуску цієї фінансової звітності Комітетом з управління Системою фінансової звітності не затверджено електронний формат Таксономії UA XBRL МСФЗ 2022 року. Керівництво Компанії планує підготувати звіт у форматі iXBRL і подати його коли це стане можливим.

б) Безперервність діяльності

Ця фінансова звітність підготовлена відповідно до принципу безперервності діяльності на основі припущення, що Компанія та її кінцева материнська компанія Astarta Holding PLC разом з компаніями, що прямо або опосередковано належать їй (надалі Група), будуть здатні реалізувати свої активи та врегулювати свої зобов'язання у ході звичайного ведення бізнесу в осяжному майбутньому.

Група, до якої належить Компанія, є вертикально інтегрованою та застосовує диверсифіковану бізнес-модель, яка забезпечує її здатність перепрофілюватися з вирощування цукрового буряку на вирощування інших сільськогосподарських культур із позитивним впливом на результати діяльності Групи в цілому та, відповідно, на результати діяльності Компанії, які суттєво залежать від діяльності Групи.

За 2022 рік чистий прибуток Компанії склав 83 978 тис. грн. (у 2021 році - чистий прибуток у сумі 140 508 тис. грн.), і Компанія мала позитивний чистий рух коштів від операційної діяльності у сумі 376 877 тис. грн. (у 2021 році – негативний чистий рух коштів від операційної діяльності у сумі 284 490 тис. грн.). Поточні зобов'язання Компанії станом на 31 грудня 2022 року перевищували поточні активи на 749 730 тис. грн. (31 грудня 2021 року – на 868 966 тис. грн.).

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабне воєнне вторгнення в Україну. Негайно після цього наказом Президента України, який ухвалила Верховна Рада України, було введено воєнний стан та відповідні тимчасові обмеження, які впливають на економічні умови. Враховуючи зазначене вище, Компанія оцінила обґрунтованість застосування припущення про безперервність діяльності для підготовки цієї фінансової звітності.

Група компаній Астарта добре диверсифікована з географічної точки зору, а її основні активи розташовані у центральній частині України (у Полтавській області) та на заході України (у Хмельницькій, Вінницькій, Житомирській і Тернопільській областях); при цьому менш ніж 1% активів розташовані на півночі (у Чернігівській області) та на сході України (у Харківській області). На дату цієї фінансової звітності:

- найінтенсивніші бойові дії локалізовані в областях, де компанії Групи не провадять свою діяльність, отже, не мають суттєвих активів;
- відсутні пошкодження критичних активів, які не давали би можливості компаніям Групи продовжувати свою діяльність;
- суттєві активи не втрачені і не знаходяться на непідконтрольних Уряду України територіях.

У травні 2023 року група компаній Астарта закінчила свою весняну посівну кампанію цукрового буряка та зернових у всіх областях. Група провела посівну кампанію в аналогічних обсягах і протягом термінів, які були визначені раніше.

У 2023 році Група планує запустити всі свої цукрові заводи. Виробничий цикл цукрових буряків сільськогосподарського сезону 2021/22 років тривав до січня 2023 року включно через несприятливі погодні умови для збирання цукрових буряків.

Станом на дату випуску цієї фінансової звітності завод з переробки сої працює на своїй нормальній потужності подрібнення.

Власні сільськогосподарські та офісні IT-рішення дозволяють Компанії забезпечити роботу бізнес-процесів у віддаленому режимі у поточних обставинах. Однак, у разі порушення роботи централізованих систем, усі дочірні підприємства Групи можуть працювати автономно відповідно до внутрішніх процедур і положень.

Наразі Група компаній Астарта продовжує реалізовувати на внутрішньому ринку зернові культури, цукор, молоко та продукти переробки сої. Оскільки експорт за допомогою морських перевезень частково обмежений, Група здійснює також експортні продажі залізницею та вантажним автотранспортом. Компанія не здійснює торгівельну діяльність з особами, які входять до санкційного переліку України, ЄС і США, або організаціями, пов'язаними з особами, які перебувають під цими санкціями.

Український уряд вживає різноманітних заходів для підтримки діяльності аграрного сектору України. Уряд ухвалив механізм державних гарантій за кредитами підприємствам малого та середнього бізнесу в аграрному секторі. Такий же механізм для більших агропідприємств знаходиться у процесі впровадження і був уже обговорений з банками та учасниками ринку через асоціації.

Станом на 31 грудня 2022 року Компанія дотримувалася ковенант за її кредитами. Компанія не передбачає порушення ковенант протягом 2023 року. Станом на 31 грудня 2022 року керівництво також підготувало прогноз дотримання ковенант за кредитами до кінця червня 2024 року.

Спираючись на цей прогноз, керівництво очікує, що Компанія зможе дотримуватися встановлених ковенант у наступні 12 місяців після дати цієї фінансової звітності з істотним операційним запасом порівняно з передбаченими договорами значеннями показників. На думку керівництва, стабільне збереження такого операційного запасу буде забезпечене за рахунок скорочення обсягу зовнішнього боргу, позитивних операційних результатів, а також подальшого покращення операційних ринкових умов з огляду на дефіцит цукру на місцевому ринку та підвищення цін на цукор, можливості вільно торгувати на ринку ЄС за цінами Європейського союзу, внаслідок збільшення ЄС квот на імпорт цукру для України, що позитивно вплине на фінансові результати 2023 року. Додатково, українські виробники цукру мають можливість вільно здійснювати торгівлю на ринках ЄС.

Стабільний обсяг зовнішнього боргу буде забезпечений за рахунок обслуговування існуючого боргу відповідно до первісних графіків погашення кредитів. У січні-березні 2023 року Група погасила 24 млн. євро кредитів. Керівництво не має наміру залучати додаткове довгострокове фінансування у 2023 році. Станом на 31 грудня 2022 року Група мала 42 млн. євро доступних невикористаних кредитних коштів.

Станом на дату цієї фінансової звітності стан та безпека активів Компанії не зазнають істотного впливу поточного вторгнення Російської Федерації, операційні та логістичні процеси були переглянуті Компанією для забезпечення безперервності її бізнесу, як описано вище. Керівництво Компанії вживає належних заходів для постійного перегляду її бізнес-процесів і методів роботи, та склало бюджет на 12 місяців, виходячи з припущення, що ступінь інтенсивності бойових дій в областях, де розташовані активи Компанії, та на частині території України, наразі захопленої російськими військами, суттєво не підвищиться; Група в змозі проводити збиральну кампанію; залізнична інфраструктура функціонуватиме і зможе використовуватися для здійснення експортних продажів протягом періоду обмеженої роботи морських портів; цукрові заводи з переробки зібраного врожаю цукрового буряка матимуть можливість працювати у 2023-2024 роках. Група зможе отримати експортні ліцензії на певну сільськогосподарську продукцію.

Хоча діяльність Компанії здебільшого поки не зазнала істотного впливу, і керівництво підготувало бюджет на 12 місяців, виходячи з відомих фактів та подій, існує значна невизначеність стосовно майбутнього перебігу воєнного вторгнення, його тривалості, а також впливу на Компанію, її співробітників, діяльність, ліквідність та активи у коротко- та довгостроковій перспективі. Існує можливість декількох сценаріїв майбутнього розвитку поточної ситуації, ймовірність настання яких невідома, а ступінь впливу на Компанію може бути від значного до сильного.

З урахуванням цих кроків, яких уживає Компанія, керівництво дійшло висновку про обґрунтованість підготовки фінансової звітності відповідно до принципу безперервності діяльності. Проте, враховуючи невизначеність впливу майбутнього перебігу воєнного вторгнення на зазначені вище значні припущення, покладені в основу прогнозів керівництва, керівництво дійшло висновку про наявність суттєвої невизначеності, яка може викликати значні сумніви у спроможності Компанії продовжувати безперервну діяльність. Отже, Компанія може втратити здатність реалізовувати свої активи та виконувати свої зобов'язання у ході нормального ведення бізнесу. Керівництво часто переглядає оцінку поточної ситуації та вносить відповідні коригування у свої бізнес-операції, щоб пом'якшити будь-який вплив на Компанію. На основі цих та інших кроків, яких уживає Компанія, керівництво дійшло висновку, що доцільно складати фінансову звітність на основі принципу безперервності діяльності.

с) Функціональна валюта та валюта подання

Функціональною валютою та валютою подання цієї фінансової звітності Компанії є українська гривня.

Ця фінансова звітність представлена в тисячах українських гривень («тисяч гривень» або «тис.грн.»), а всі суми округлені до цілих тисяч, крім випадків, де вказано інше.

д) Використання суджень, оцінок та припущень

Підготовка фінансової звітності у відповідності до МСФЗ потребує від керівництва винесення суджень та припущень, які мають вплив на суми активів, зобов'язань та потенційних зобов'язань, які представлені у звітності на дату фінансової звітності та відображених сум доходів від реалізації товарів, робіт та послуг за звітний період. Оцінки та судження базуються на досвіді керівництва та інших факторах, включаючи очікування майбутніх подій, котрі припускаються достовірними у відповідності до обставин. Таким чином, фактичні результати можуть відрізнятись від оціночних. Крім суджень, які передбачають облікові оцінки, Керівництво також використовує професійні судження при застосуванні облікової політики.

Нижче представлені основні припущення, що стосуються майбутнього та інших основних джерел невизначеності оцінок на дату балансу, які несуть у собі значний ризик виникнення необхідності внесення суттєвих коригувань до балансової вартості активів та зобов'язань протягом наступного фінансового року. Оцінки та відповідні припущення переглядаються на постійній основі. Результати переглядів облікових оцінок визнаються у тому періоді, в якому здійснюється такий перегляд оцінки, якщо цей перегляд впливає як на поточний, так і майбутні періоди.

а) Знецінення основних засобів

Компанія зобов'язана проводити тест на знецінення своїх необоротних активів або одиниць, що генерують грошові потоки, коли є ознаки, що актив або одиниця, що генерує грошові потоки («ОГП»), можуть бути знецінені. Станом на 31 грудня 2022 року було проведено тест на знецінення.

Для тестування на зменшення корисності керівництво Компанії визначило ОГП(сільське господарство), яка включає в себе всі класи основних засобів, що обліковуються за справедливою та історичною вартістю та була сформована на основі сегментів, до яких відносяться активи Компанії, що підлягають тестуванню, в рамках Групи під контролем Astarta Holding PLC через її вертикальну інтегрованість та централізоване управління. Одним із визначальних факторів у визначенні одиниці, що генерує грошові потоки, є можливість

вимірювання незалежних грошових потоків для цієї одиниці. Серед визначених одиниць, що генерують грошові кошти, значна частина їх виробництва використовується для вироблення іншої одиниці, що генерує грошові кошти. Тому необхідне судження при визначенні одиниці, що генерує грошові кошти.

Тест на зменшення корисності був проведений на основі розрахунку вартості використання за допомогою прогнозу руху грошових коштів не більше ніж на 5-річний період. Прогноз руху грошових коштів ґрунтується на екстрапольованих фактичних даних, затверджених Бюджетним комітетом Групи, який складається з Фінансового директора, Головного виконавчого директора, Операційного директора, Директора з комерційних питань та Директора з виробництва Групи, а прогнозування подальших періодів – ґрунтується на індексі споживчих цін.

Найактуальніші детальні розрахунки зменшення корисності за ОГПП були проведені станом на 31 грудня 2022 року, основні припущення та обґрунтовано можливі зміни в цих припущеннях наведені в Примітці 5. Застосування суджень необхідно для визначення основних припущень та впливу на загальний розрахунок вартості використання.

b) Переоцінка будівель, машин та обладнання

Компанія використовує модель переоцінки для обліку будівель, машин та обладнання. Визначення справедливої вартості вимагає прийняття суджень і використання припущень. Керівництво Компанії залучило зовнішніх незалежних оцінювачів для оцінки умовної собівартості та справедливої вартості будівель, машин та обладнання станом на 31 грудня 2012 року відповідно (Примітка 4).

c) Амортизація

Для визначення терміну корисної експлуатації основних засобів керівництво має зробити оцінки. Керівництво оцінює залишковий термін використання відповідно до поточних технічних умов активів та оціночного періоду, протягом якого очікується, що активи будуть генерувати вигоди для Компанії. Якби орієнтовний термін корисного використання відрізнявся на 10% від кошторису керівництва, вплив на суму амортизації за рік, що закінчився 31 грудня 2022 року, полягав би у її зменшенні на 11 039 тис. грн. (31 грудня 2021: 11 136 тис. грн.) або збільшенні її на 13 426 тис. грн. (31 грудня 2021: 13 603 тис. грн.).

3. Основні положення облікової політики

3.1. Іноземна валюта

Операції в іноземній валюті під час первісного визнання відображаються у функціональній валюті шляхом перерахунку суми в іноземній валюті із застосуванням спот-курсу між функціональною та іноземною валютами на дату здійснення операції.

На кінець кожного звітного періоду Компанія відображає:

- монетарні статті в іноземній валюті переоцінюються по валютному курсу з використанням курсу на кінець звітного періоду;
- немонетарні статті, які відображені за історичною собівартістю і зарахування яких на баланс пов'язане з операціями в іноземній валюті, відображаються по валютному курсу на дату здійснення операції;
- немонетарні статті, які відображені в обліку за справедливою вартістю, в іноземній валюті відображаються по валютному курсу на дату визначення цієї справедливої вартості.

Курсові різниці, що виникають при здійсненні розрахунків за монетарними статтями або при перерахунку монетарних статей за курсами, що відрізняються від курсів, за якими вони перераховувалися при первісному визнанні протягом звітного періоду або у попередніх звітних періодах, підлягають визнанню у складі прибутків чи збитків того періоду, в якому такі різниці виникли.

Прибутки та збитки від переоцінки зобов'язань за кредитами в іноземній валюті та інші прибутки та збитки від переоцінки монетарних залишків в іноземній валюті, відображаються в складі інших операційних доходів та витрат.

3.2. Основні засоби

а. Власні активи

Компанія застосовує модель переоціненої вартості для груп основних засобів:

- Будівлі;
- Машини та обладнання.

Після визнання активом, об'єкти основних засобів вище зазначених груп обліковуються за переоціненою вартістю, яка є справедливою вартістю відповідних об'єктів на дату переоцінки за вирахуванням будь-якої подальшої накопиченої амортизації та подальших накопичених збитків від зменшення корисності, якщо є.

Будівлі, машини та обладнання переоцінюються з достатньою регулярністю, щоб забезпечити відсутність суттєвої різниці між їхньою балансовою вартістю та сумою, визначеною на основі справедливої вартості, станом на кінець звітного періоду. Збільшення балансової вартості внаслідок переоцінки показується за кредитом в іншому сукупному доході та призводить до збільшення суми переоцінки у складі капіталу. Зменшення балансової вартості активу, яке компенсує попереднє збільшення балансової вартості того самого активу, включається до іншого сукупного доходу та призводить до зменшення суми переоцінки, раніше визнаної у складі капіталу. Всі інші випадки зменшення балансової вартості відображаються у складі прибутку чи збитку за рік.

Резерв переоцінки об'єктів основних засобів вище зазначених груп відображений у складі капіталу, відноситься безпосередньо на нерозподілений прибуток у тому випадку, коли сума переоцінки реалізована, тобто коли актив реалізується або списується, або коли Компанія припиняє використовувати актив. В останньому випадку сума реалізованої переоцінки – це різниця між сумою амортизації, розрахованої на основі переоціненої балансової вартості активу, та сумою амортизації, розрахованої на основі первісної вартості активу.

Компанія застосовує модель собівартості для наступних груп основних засобів:

- Транспортні засоби;
- Інші основні засоби.

Модель собівартості передбачає, що після визнання у якості активу об'єкт основних засобів обліковується за собівартістю за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності, якщо є.

Собівартість об'єкта основних засобів складається з таких витрат:

- ціни його придбання, включаючи імпорتنі мита та невідшкодовувані податки на придбання після вирахування торговельних знижок та цінових знижок;
- будь-яких витрат, які безпосередньо пов'язані з доставкою активу до місця розташування та приведення його в стан, необхідний для експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом;
- первісної попередньої оцінки витрат на демонтаж, переміщення об'єкта та відновлення території, на якій він розташований, зобов'язання за якими Компанія бере або коли купує цей об'єкт, або коли використовує його протягом певного періоду з метою, яка відрізняється від виробництва запасів протягом цього періоду.

Вартість самостійно побудованих активів включає витрати на матеріали, прямі витрати на працю та відповідну частину накладних витрат.

Незавершені капітальні інвестиції включають витрати, безпосередньо пов'язані з будівництвом основних засобів, з урахуванням відповідно прямих, розподілених змінних накладних витрат, понесених при будівництві.

Прибуток або збиток, який виникає у результаті вибуття або списання об'єкта основних засобів, визначається як різниця між доходом від реалізації та балансовою вартістю активу і визнається у складі прибутку або збитку.

Компанія переглядає ліквідаційну вартість та метод амортизації основних засобів щорічно, а також у випадку значної зміни у очікуваному способі споживання майбутніх економічних вигід, надходження яких пов'язане з активом.

Кожну частину об'єкта основних засобів, собівартість якої є суттєвою стосовно загальної собівартості об'єкта Компанія амортизує окремо.

Основні засоби, що надходять по договорах оренди відображаються за найменшою з двох вартостей – справедливої вартості або приведеної вартості майбутніх орендних платежів з моменту початку оренди за вирахуванням накопиченого зносу та накопичених збитків від зменшення корисності.

b. Подальші витрати

Первісна вартість основних засобів збільшується на суму витрат, пов'язаних з поліпшенням об'єкта (модернізація, модифікація, добудова, дообладнання, реконструкція), що призводить до збільшення майбутніх економічних вигід, первісно очікуваних від використання об'єкта. Витрати, понесені під час технічного обслуговування та поточних ремонтів, відносяться на витрати періоду по мірі їх виникнення.

с. Амортизація

Компанія застосовує прямолінійний метод нарахування амортизації для основних засобів та інших необоротних матеріальних активів.

Амортизація об'єкта починається тоді, коли він стає готовим для використання. Земля, активи, що будуються, та не встановлене обладнання не амортизуються.

Оціночні первинні строки корисного використання груп основних засобів:

Будівлі	до 50 років
Машини та обладнання	до 20 років
Транспортні засоби	до 10 років
Інші основні засоби	до 5 років

3.3. Оренда

Компанія є стороною договорів оренди в якості орендаря, а саме:

- земельні ділянки;
- офісні приміщення та склади;
- обладнання.

Оренда визнається, оцінюється та подається відповідно до МСФЗ 16 «Оренда».

На дату первісного визнання активи у формі права користування оцінюються за собівартістю, яка включає:

- суму первісного визнання зобов'язання з оренди;
- будь-які орендні платежі, здійснені на дату або до дати початку, за вирахуванням будь-яких стимулів оренди;
- будь-які початкові прямі витрати, понесені орендарем;
- оціночні витрати, які повинен понести орендар під час демонтажу та вилучення базових активів або відновлення ділянки, на якій розташовані активи.

Дата початку оренди - це дата, коли орендодавець надає базовий актив для використання орендарю.

Після дати початку оренди активи у формі права користування оцінюються за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності та коригуються на суму будь-якої переоцінки зобов'язання з оренди. Активи у формі права користування, як правило, амортизуються протягом одного з коротших термінів - або терміну корисного використання активу, або строку оренди на прямолінійній основі. Якщо Компанія має достатню впевненість щодо використання опціону купівлі, активи у формі права користування амортизуються протягом строку корисного використання активів. Амортизація активів у формі права користування розраховується прямолінійним методом протягом їх орієнтовного строку корисного використання наступним чином:

	Строк корисного використання, роки
Земля	1 – 49
Будівлі	1 – 15
Обладнання	1 – 5
Транспортні засоби	1 – 3

Строк оренди, визначений Компанією, включає:

- не скасовуваний період оренди за договором;

- періоди, на які поширюється опціон на продовження оренди, якщо орендар обґрунтовано впевнений, що використає цей опціон;
- періоди, на які поширюється опціон припинення оренди, якщо орендар безперечно впевнений, що цей варіант не буде використовувати.

Зобов'язання з оренди спочатку оцінюються за теперішньою вартістю орендних платежів, які ще не були сплачені на цю дату. Орендні платежі дисконтуються з використанням ставки залучення додаткових позикових коштів на дату початку оренди. Кожен орендний платіж розподіляється між зобов'язанням та витратами на відсотки за зобов'язанням з оренди. Витрати на відсотки за зобов'язанням з оренди визнаються в прибутках чи збитках протягом періоду оренди у складі фінансових витрат.

Зобов'язання з оренди включають чисту теперішню вартість наступних орендних платежів:

- фіксовані платежі (включаючи по суті фіксовані платежі), за вирахуванням дебіторської заборгованості щодо орендних платежів, і
- змінну плату за оренду, яка базується на індексі або ставці, яка була визначена за допомогою показника індексу або ставки при первісному визнанні на дату початку оренди.

В подальшому зобов'язання з оренди обліковується за амортизованою вартістю за методом ефективної процентної ставки. Зобов'язання з оренди переоцінюються в разі зміни майбутніх орендних платежів, що виникають внаслідок зміни індексу або ставки, і коли відбувається зміна оцінки Компанії щодо того, чи буде вона використовувати опціон на продовження строку оренди або припинення дії договору оренди.

Коли зобов'язання з оренди переоцінюються, здійснюється відповідне коригування балансової вартості активів у формі права користування або переоцінка відображається у прибутку чи збитку, якщо балансова вартість активів у формі права користування була зменшена до нуля.

Контракти можуть містити як орендні, так і не орендні компоненти. Компанія розподіляє винагороду в договорі на орендні та не орендні компоненти на основі їх відповідних вартостей.

Орендні платежі виключають змінні витрати, які залежать від внутрішніх і зовнішніх факторів, наприклад, використання енергії, обмеження кількості мото-годин тощо. Такі змінні платежі за оренду не включаються до первісної оцінки зобов'язань з оренди та визнаються безпосередньо у прибутку чи збитку. Компанія вирішила не визнавати активи у формі права користування та зобов'язання з оренди для короткострокової оренди обладнання та іншої оренди, строк якої становить 12 місяців або менше, та оренди малоцінних активів. Виплати, пов'язані з такою орендою, визнаються у прибутках чи збитках на прямолінійній основі.

3.4. Фінансові інструменти

Первісна оцінка та визнання

При первісному визнанні фінансові активи класифікуються як фінансові активи, які оцінюються за амортизованою вартістю (AC), справедливою вартістю, що змінюється через інший сукупний дохід (FVOCI) або справедливою вартістю, що змінюється через прибуток або збиток (FVTPL), відповідно. Усі фінансові активи спочатку визнаються за справедливою вартістю плюс, якщо фінансові активи не відображаються за справедливою вартістю через прибуток або збитки, витрати на проведення операції, що відносяться до придбання фінансового активу. Справедлива вартість при первісному визнанні найкраще підтверджується ціною угоди.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – бізнес-модель

Бізнес-модель відображає спосіб, у який Компанія управляє активами з метою отримання грошових потоків: чи є метою компанії (i) виключно отримання передбачених договором грошових потоків від активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків») або (ii) отримання передбачених договором грошових потоків і грошових потоків, які виникають у результаті продажу активів («утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу»), або, якщо не застосовується ні пункт (i), ні пункт (ii), фінансові активи відносяться у категорію «інших» бізнес-моделей та оцінюються за справедливою вартістю через прибуток чи збиток.

Бізнес-модель визначається для групи активів (на рівні портфеля) на основі всіх відповідних доказів діяльності, яку Компанія має намір здійснити для досягнення цілі, встановленої для портфеля, наявного на дату оцінки. Фактори,

які Компанія враховує при визначенні бізнес-моделі, включають: мету і склад портфеля, минулий досвід отримання грошових потоків по відповідних активах, підходи до оцінки та управління ризиками, методи оцінки доходності активів та схему виплат керівникам.

Фінансові активи – класифікація і подальша оцінка – характеристики грошових потоків

Якщо бізнес-модель передбачає утримання активів для отримання передбачених договором грошових потоків або для отримання передбачених договором грошових потоків і продажу, Компанія оцінює, чи являють собою грошові потоки виключно виплати основної суми боргу та процентів («тест на виплати основної суми боргу та процентів» або «SPPI-тест»). Фінансові активи із вбудованими похідними інструментами розглядаються у сукупності, щоб визначити, чи є грошові потоки по них виплатами виключно основної суми боргу та процентів. У ході такої оцінки Компанія аналізує, чи відповідають передбачені договором грошові потоки умовам базового кредитного договору, тобто проценти включають тільки відшкодування щодо кредитного ризику, вартості грошей у часі, інших ризиків базового кредитного договору та маржу прибутку.

Якщо умови договору передбачають схильність до ризику чи волатильності, які не відповідають умовам базового кредитного договору, відповідний фінансовий актив класифікується та оцінюється за справедливою вартістю через прибуток чи збиток. SPPI-тест виконується при первісному визнанні активу, а подальша переоцінка не проводиться.

Подальша оцінка

Для цілей подальшої оцінки фінансові активи класифікуються за такими категоріями:

- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток,
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід,
- за амортизованою вартістю.

Фінансові активи, що в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю

Після первісного визнання такі активи обліковуються за амортизованою вартістю з використанням методу ефективної ставки відсотка та за вирахуванням будь-яких збитків від зменшення корисності. Після первісного визнання резерв очікуваних кредитних збитків (ОКЗ) визнається для фінансових активів, що оцінюються за амортизованою вартістю, і включається до складу витрат. Фінансові активи Компанії, на які поширюється модель ОКЗ представлені торговою та іншою дебіторською заборгованістю, грошовими коштами та їх еквівалентами, короткостроковими депозитами. Компанія оцінює ОКЗ та визнає забезпечення під очікувані кредитні збитки на кожну звітну дату. Компанія використовує спрощений підхід, передбачений IFRS 9, до оцінки ОКЗ, при якому застосовується резерв під ОКЗ за весь термін для всієї торгової та іншої дебіторської заборгованості і активів за договором. Виявлені збитки від знецінення щодо короткострокових депозитів і грошових коштів та їх еквівалентів були несуттєвими станом на звітну дату.

Фінансові активи – припинення визнання

Компанія припиняє визнання фінансових активів, коли: (а) активи погашені або права на отримання грошових потоків від активів інакше втратили свою чинність або (б) Компанія передала права на отримання грошових потоків від фінансових активів або уклала угоду про передачу і при цьому: (i) також передала в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активами, або (ii) Компанія не передала та не залишила в основному всі ризики та вигоди володіння, але припинила здійснювати контроль.

Контроль вважається збереженим, якщо контрагент не має практичної можливості повністю продати актив непов'язаній стороні без внесення додаткових обмежень на перепродаж.

Фінансові активи – списання

Фінансові активи списуються, повністю або частково, коли Компанія вичерпала всі практичні зусилля щодо відновлення та дійшла висновку, що немає обґрунтованих очікувань відшкодування. Списання є подією припинення визнання. Компанія може списати фінансові активи, які все ще є предметом примусової діяльності, коли Компанія прагне відшкодувати суми, що підлягають сплаті за контрактом, однак немає обґрунтованих очікувань повернення.

3.5. Принципи визначення справедливої вартості

Справедлива вартість є ціною, яка була б отримана за продаж активу або виплачена за передачу зобов'язання в рамках звичайної операції між учасниками ринку на дату оцінки.

Оцінка за справедливою вартістю передбачає, що операція з продажу активу або передачі зобов'язання відбувається або на основному ринку для даного активу чи зобов'язання; або в умовах відсутності основного ринку, на найбільш вигідному ринку для даного активу чи зобов'язання.

Справедлива вартість активу або зобов'язання оцінюється з використанням припущень, які використовувалися б учасниками ринку при визначенні ціни активу або зобов'язання, при цьому передбачається, що учасники ринку діють в своїх кращих інтересах.

Всі активи та зобов'язання, справедлива вартість яких оцінюється або розкривається у фінансовій звітності, класифікуються за ієрархією джерел справедливої вартості, що подана нижче, на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є суттєвими для оцінки справедливої вартості в цілому:

- Рівень 1: ринкові котирування (без коригувань) ідентичних активів або зобов'язань на активних ринках;
- Рівень 2: моделі оцінки, для яких всі вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та базуються прямо або опосередковано на ринкових даних;
- Рівень 3: моделі оцінки, які використовують вхідні дані, які мають суттєвий вплив на визначення справедливої вартості, відносяться до найбільш низького рівня ієрархії та відсутні у відкритому доступі.

Для активів і зобов'язань, які переоцінюються у фінансовій звітності на періодичній основі, Компанія визначає необхідність їх переміщення між рівнями джерел ієрархії, повторно аналізуючи класифікацію (на підставі вихідних даних найнижчого рівня, які є значними для оцінки за справедливою вартістю в цілому) на кінець кожного звітного періоду.

3.6. Запаси

Запаси відображаються за найменшою з двох величин: собівартістю та чистою вартістю реалізації. Чиста вартість реалізації – це оціночна ціна продажу в ході звичайної діяльності за вирахуванням очікуваних витрат на завершення та продаж.

Незавершене виробництво включає витрати на сировину, матеріали, оплату праці та виробничі накладні витрати, розподілені пропорційно до ступеня завершеності готової продукції.

3.7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти складаються з готівки в касі, коштів на поточних рахунках у банках і депозитів до запитання, або зі строками погашення до трьох місяців.

Грошові кошти та їх еквіваленти первинно визнаються за справедливою вартістю та в подальшому оцінюються за амортизованою вартістю із застосуванням методу ефективної відсоткової ставки.

3.8. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги (торгова дебіторська заборгованість)

Торгова та інша дебіторська заборгованість первісно визнається за справедливою вартістю і у подальшому оцінюється за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки, за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки.

3.9. Фінансові допомоги видані

Фінансові допомоги видані первісно визнаються за справедливою вартістю і у подальшому оцінюються за амортизованою вартістю із використанням методу ефективної відсоткової ставки за вирахуванням резерву під очікувані кредитні збитки. У разі надання позики з невизначеним терміном погашення (позика на вимогу), Компанія оцінює строк такої позики на основі власних очікувань щодо її погашення.

Після первісного визнання надані фінансові допомоги оцінюються за амортизованою вартістю через прибуток чи збиток.

Компанія визнає різницю між номінальною вартістю наданої безвідсоткової позики за ставкою нижче ринкової та її справедливою вартістю у складі Додаткового капіталу, якщо позика надана пов'язаним сторонам, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника (зокрема, компаніям Групи).

У разі надання безповоротної фінансової допомоги пов'язаним сторонам, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника, Компанія відображає таку допомогу у якості зменшення Додаткового капіталу. У разі надання безповоротної фінансової допомоги третім сторонам та іншим пов'язаним сторонам, Компанія відображає витрати в складі Інших операційних витрат.

Фінансові доходи від амортизації дебіторської заборгованості з наданих позик відображаються у складі фінансових доходів.

3.10. Зменшення корисності

а. Фінансові активи

Компанія розраховує ОКЗ та визнає чисті збитки від знецінення фінансових активів на кожну звітну дату. Компанія застосовує спрощений підхід МСФЗ 9 для розрахунку очікуваних кредитних збитків, який використовує резерв очікуваних збитків протягом усього періоду для торгівельної дебіторської заборгованості. ОКЗ протягом всього періоду - це ОКЗ, який є результатом усіх можливих подій дефолту протягом очікуваного періоду фінансового інструменту. Розрахунок ОКЗ відображає: (i) неупереджену та зважену за ймовірністю суму, яка визначається шляхом оцінки діапазону можливих результатів, (ii) вартість грошей у часі та (iii) всю обґрунтовану та підтверджену інформацію, яка доступна без зайвих витрат та зусиль, наприкінці кожного звітного періоду про минулі події, поточні умови та прогнози майбутніх умов.

Для тестування всіх інших фінансових активів на предмет знецінення Компанія застосовує звичайний підхід. При застосуванні звичайного підходу Компанія розподіляє фінансові активи на наступні категорії:

- активи, по яким не було суттєвого зростання кредитного ризику;
- активи, по яким було суттєве зростання кредитного ризику.

Для фінансових активів, по яким не було суттєвого зростання кредитного ризику після первісного визнання, Компанія визнає резерв під дванадцятимісячні очікувані кредитні збитки, які є частиною очікуваних кредитних збитків за весь період, тобто очікувані кредитні ризики, що виникають у наслідок всіх можливих випадків дефолту, що можливі протягом дванадцяти місяців після звітної дати.

Для фінансових активів, по яким відбулося суттєве зростання кредитного ризику на індивідуальній чи груповій основі Компанія визнає резерв під очікувані кредитні ризики на весь термін, тобто очікувані кредитні ризики, що виникають у наслідок всіх можливих випадків дефолту протягом усього терміну дії фінансового інструмента

Станом на кожну звітну дату Компанія оцінює наявність значного збільшення кредитного ризику по фінансовим активам на основі аналізу зміни ризику виникнення дефолту. При оцінці зміни кредитного ризику Компанія застосовує професійне судження.

Для нарахування резерву кредитних збитків Компанія розподіляє фінансові активи на наступні категорії згідно спільних характеристик кредитного ризику:

- фінансові активи, отримані від сторонніх контрагентів
- фінансові активи, отримані від пов'язаних сторін.

Нарахування резерву кредитних збитків для фінансових активів, отриманих від сторонніх контрагентів, здійснюється на індивідуальній та на груповій основі. Нарахування резерву на індивідуальній основі здійснюється на основі аналізу заборгованості по окремих дебіторах. Сума резерву, нарахована на груповій основі, коригується на суму резерву, розрахованого на індивідуальній основі. Нарахування резерву кредитних збитків на груповій основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів прострочення оплати. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду. При аналізі фінансових активів щодо зменшення їх корисності Компанія враховує статистичні дані про прострочену дебіторську заборгованість за останні 2 роки, враховує макроекономічні чинники, які можуть вплинути на майбутні кредитні збитки та визначає відсоток резерву під кредитні збитки по групах дебіторської заборгованості.

Нарахування резерву кредитних збитків для фінансових активів, отриманих від пов'язаних сторін, здійснюється на індивідуальній основі. Нарахування резерву кредитних збитків на індивідуальній основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів відстрочення оплати. Компанія розраховує коефіцієнти на основі

міжнародних кредитних рейтингів ризику настання дефолту та виходу з дефолту за фінансовими інструментами, які мають зіставний рівень кредитного ризику. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду.

b. Нефінансові активи

На кожну звітну дату Компанія переглядає балансову вартість нефінансових активів, інших ніж запаси, що оцінюються за первісною вартістю за мінусом накопиченої амортизації з метою визначення чи існує будь-яке свідчення того, що ці активи зазнали збитку від зменшення корисності. За наявності такого свідчення Компанія оцінює суму відшкодування відповідного активу для визначення розміру збитку від знецінення.

Збиток від зменшення корисності визнається, якщо балансова вартість активу чи одиниці, що генерує грошові потоки, перевищує його суму відшкодування. Одиниця, що генерує грошові потоки - це найменша ідентифікована група активів, яка генерує грошові потоки, які значною мірою не залежать від інших активів та груп. Збитки від зменшення корисності відображаються у складі прибутку чи збитку. Збитки від зменшення корисності одиниць, що генерують грошові потоки, розподіляються спочатку для зменшення балансової вартості будь-якого гудвілу, що належить до одиниці, а потім для зменшення балансової вартості інших активів у підрозділі (групі одиниць) на пропорційній основі.

Сума очікуваного відшкодування являє собою більшу з величин: справедливої вартості за вирахуванням витрат на продаж та вартості використання. При проведенні оцінки вартості використання сума очікуваних майбутніх грошових потоків дисконтується до їхньої теперішньої вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, яка відображає поточні ринкові оцінки вартості грошей у часі та характерні для активу ризику.

c. Сторнування збитків від зменшення корисності

Збитки від зменшення корисності, визнані у попередніх періодах, оцінюються на кожну звітну дату на предмет будь-яких ознак того, що збиток зменшився або більше не існує. Збиток від зменшення корисності зменшується, якщо є якісь ознаки того, що збитки від зменшення корисності, визнані в попередніх періодах для активу можуть більше не існувати або можуть бути зменшені, а в оцінках, що використовуються для визначення суми відшкодування, відбулися зміни. Збиток від зменшення корисності зменшується лише в тій мірі, в якій балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена за вирахуванням зносу або амортизації, якщо б не було визнано збитків від зменшення корисності.

3.11. Власний капітал

Зареєстрований (пайовий) капітал, капітал у дооцінках, додатковий капітал та нерозподілений прибуток (непокритий збиток) класифікуються як власний капітал.

3.12. Кредити банків та інші позики

Зобов'язання за кредитами банків та іншими позиками при первісному визнанні оцінюються за справедливою вартістю активів (грошових коштів), отриманих в обмін на відповідний фінансовий інструмент, за вирахуванням витрат на операцію. Після первісного визнання заборгованість за отриманим кредитом (позицією) оцінюється за амортизованою вартістю.

Компанія визнає різницю між номінальною вартістю отриманої безвідсоткової позики за ставкою нижче ринкової та її справедливою вартістю у складі Додаткового капіталу, якщо позика отримана від пов'язаних сторін, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника (зокрема, компанії Групи).

У разі отримання безповоротної фінансової допомоги від пов'язаних сторін, що знаходяться під контролем одного і того ж учасника, Компанія відображає таку допомогу у якості збільшення Додаткового капіталу. У разі отримання безповоротної фінансової допомоги від третіх сторін та інших пов'язаних сторін, Компанія відображає доходи в складі Інших операційних доходів.

Фінансові витрати від амортизації кредиторської заборгованості з отриманих позик відображаються у складі фінансових витрат.

3.13. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги (торгова кредиторська заборгованість) та інші поточні зобов'язання (інша кредиторська заборгованість)

Торгова та інша кредиторська заборгованість визнається в момент виконання контрагентом контрактних зобов'язань і обліковується за амортизованою вартістю з використанням ефективної процентної ставки.

3.14. Аванси отримані

Отримані аванси відображаються за первісно отриманими сумами.

3.15. Податки

Податок на прибуток

Податок на прибуток відображається у фінансовій звітності відповідно до вимог законодавства, яке було чинним або по суті чинним на кінець звітного періоду. Витрати з податку на прибуток включають поточні податки та відстрочене оподаткування та відображаються у складі прибутку чи збитку за рік, якщо тільки вони не мають бути відображені в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі капіталу у зв'язку з тим, що вони стосуються операцій, які також відображені у цьому самому або іншому періоді в іншому сукупному доході або безпосередньо у складі капіталу.

Поточний податок – це сума, що, як очікується, має бути сплачена податковим органам або ними відшкодована стосовно оподатковуваних прибутків чи збитків за поточний та попередні періоди.

Якщо фінансова звітність затверджується до подання відповідних податкових декларацій, то сума оподатковуваних прибутків або збитків розраховується на основі бухгалтерських оцінок. Інші податки, за винятком податку на прибуток, обліковуються у складі операційних витрат.

Відстрочений податок на прибуток розраховується за методом балансових зобов'язань відносно перенесених на майбутні періоди податкових збитків та тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їхньою балансовою вартістю для цілей фінансової інформації.

Відповідно до виключення при початковому визнанні, відстрочений податок не визнається для тимчасових різниць, що виникають при початковому визнанні активу або зобов'язання у результаті операції, яка не є об'єднанням бізнесу і яка при початковому визнанні не впливає на бухгалтерський або оподатковуваний прибуток. Суми відстрочених податків визначаються із використанням ставок оподаткування, які були введені в дію або практично були введені в дію станом на кінець звітного періоду і які, як очікується, застосовуватимуться у періоді, коли будуть сторновані тимчасові різниці або зараховані перенесені податкові збитки.

Відстрочені податкові активи по тимчасових різницях, що зменшують оподатковувану базу, та перенесені податкові збитки відображаються лише в тому обсязі, в якому існує ймовірність сторнування тимчасових різниць і отримання у майбутньому достатнього оподаткованого прибутку, відносно якого можна буде реалізувати тимчасові різниці.

Відстрочені податкові активи та відстрочені податкові зобов'язання компенсуються, якщо існує законодавчо закріплене право на компенсацію поточних податкових активів щодо поточних зобов'язань з податку на прибуток, а відстрочені податки стосуються того самого суб'єкта оподаткування та того ж органу оподаткування.

Податок на додану вартість

В Україні ПДВ стягується за такими ставками: 20% застосовується у разі поставок товарів або послуг на території України, включаючи поставки без чітко визначеної суми винагороди, та імпорту товарів в Україну (крім випадків, чітко передбачених законодавством), 0% застосовується у разі експорту товарів та супутніх послуг; знижена ставка 7% застосовується у разі постачання на території та імпорту в Україну лікарських засобів, медичних виробів та окремих інших товарів і послуг. Ставка 14 % застосовується на операції з імпорту та постачання на території України деякої сільськогосподарської продукції.

Вхідний ПДВ у разі продажу товарів або послуг обліковується в момент відвантаження товарів або надання послуг чи в момент надходження платежу від клієнта, залежно від того, що відбулося раніше.

Вхідний ПДВ обліковується наступним чином: право на податковий кредит за вхідним ПДВ у разі закупівель виникає у момент реєстрації накладної з ПДВ, яка видається у момент надходження оплати постачальнику чи в момент переходу права власності на товари або надання послуг в Єдиному державному реєстрі податкових накладних,

залежно від того, що відбулося раніше, а право на податковий кредит за вхідним ПДВ у разі імпорту товарів або послуг виникає на дату сплати податку.

Дебіторська заборгованість за виданими авансами постачальникам і поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами від клієнтів показані у цій фінансовій звітності за вирахуванням ПДВ, оскільки очікується, що розрахунок за такими сумами буде здійснено шляхом поставки відповідних товарів або послуг.

3.16. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Виручка - це дохід, що виникає у ході звичайної діяльності Компанії. Виручка визнається в сумі ціни угоди. Ціна угоди - це сума винагороди, право на яку Компанія очікує отримати в обмін на передачу контролю над обіцяними товарами чи послугами покупцю, без урахування сум, одержаних від імені третіх сторін.

Виручка визнається за вирахуванням знижок, повернень та податку на додану вартість, а також інших аналогічних обов'язкових платежів.

Продажі товарів

Продажі визнаються на момент переходу контролю над товаром, тобто коли товари поставлені покупцю, покупець має повну свободу дій щодо товарів і коли відсутнє невиконане зобов'язання, яке може вплинути на приймання покупцем товарів. Поставка вважається виконаною, коли товари були доставлені у визначене місце, ризики застаріння та втрати перейшли до покупця, і покупець прийняв товари відповідно до договору, строк дій положень про приймання закінчився або у Компанії наявні об'єктивні докази того, що всі критерії приймання були виконані.

Вважається, що елемент фінансування відсутній, оскільки продажі здійснюються із наданням відстрочки платежу на термін, що відповідає ринковій практиці. Дебіторська заборгованість визнається, коли товари поставлені, оскільки на цей момент винагорода є безумовною, тому що настання строку платежу зумовлене тільки плином часу.

Продажі послуг

Компанія надає послуги за договорами з фіксованою та змінною винагородою. Якщо Компанія передає контроль над послугою протягом періоду і, відповідно, виконує зобов'язання до виконання протягом періоду, виручка від надання послуг визнається у тому звітному періоді, в якому послуги були надані. За договорами з фіксованою винагородою виручка визнається на основі обсягу послуг, фактично наданих до кінця звітного періоду, пропорційно загальному обсягу послуг, що надаються, оскільки покупець одночасно отримує і споживає вигоди. Виручка визначається на основі фактично витраченого робочого часу відносно загальних очікуваних витрат часу.

У випадку договорів із фіксованою винагородою, покупець сплачує фіксовану суму відповідно до графіку платежів. Якщо вартість послуг, наданих Компанією, перевищує суму платежу, визнається актив за договором із покупцем. Якщо сума платежів перевищує вартість наданих послуг, визнається зобов'язання за договором із покупцем.

Якщо договір включає змінну винагороду, виручка визнається, тільки якщо існує висока ймовірність того, що в майбутніх періодах не буде значного зменшення такої виручки.

3.17. Процентні доходи

Процентні доходи відображаються в звіті про сукупний дохід за всіма борговими інструментами за методом нарахування з використанням ефективної відсоткової ставки. Процентний дохід включає в себе номінальний відсоток, а також амортизацію дисконту або премії.

3.18. Витрати

Витрати відображаються за методом нарахування.

3.19. Фінансові витрати

Фінансові витрати включають витрати на відсотки за позиками, відсотки за зобов'язаннями з оренди та курсові різниці, що виникають за кредитами та позиками в іноземній валюті. Усі відсоткові та інші витрати, понесені у зв'язку із запозиченнями, оцінюються за методом ефективної процентної ставки.

3.20. Згортання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансовий актив та фінансове зобов'язання згортається і чиста сума подається в звіті про фінансовий стан, якщо і тільки якщо існує юридично забезпечене право на згортання визнаних сум і є намір погасити зобов'язання на нетто-основі або продати актив й одночасно погасити зобов'язання.

3.21. Звіт про рух грошових коштів

Звіт про рух грошових коштів складається за прямим методом.

3.22. Нові стандарти, які не набрали чинності

Були опубліковані окремі нові стандарти та інтерпретації, що будуть обов'язковими для застосування Компанією у річних періодах, починаючи з 1 січня 2023 року та пізніших періодах. Компанія не застосовувала ці стандарти та інтерпретації до початку їх обов'язкового застосування.

Міжнародні Стандарти Фінансової Звітності («МСФЗ»):

- МСФЗ 17 «Страхові контракти» (вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).

Поправки до існуючих стандартів та інтерпретацій:

- **Класифікація зобов'язань у короткострокові або довгострокові – зміни МСБО 1** (опубліковані 23 січня 2020 року; відстрочення дати набрання чинності (опубліковані 15 липня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2023 року або після цієї дати).
- **Непоточні зобов'язання з ковенантами** (опубліковані 31 жовтня 2022 року і вступають у силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати).
- **Основні засоби – надходження до запланованого використання, Виручка, отримана до початку запланованого використання активу, Обтяжливі договори – вартість виконання договору, Посилання на Концептуальну основу – зміни обмеженої сфери застосування до МСБО 16, МСБО 37 та МСФЗ 3, і Щорічні удосконалення МСФЗ 2018-2020 років – зміни МСФЗ 1, МСФЗ 9, МСФЗ 16 та МСБО 41** (опубліковані 14 травня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2022 року або після цієї дати).
- **Поправки до МСФЗ 17 та поправка до МСФЗ 4** (опубліковані 25 червня 2020 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).
- **Поправки до МСБО 1 та Практичне положення 2 з МСФЗ: Розкриття облікової політики** (опубліковані 12 лютого 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).
- **Поправки до IAS 8: Визначення бухгалтерських оцінок** (опубліковані 12 лютого 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року).
- **Відкладений податок, пов'язаний з активами та зобов'язаннями, що виникають внаслідок однієї операції – поправки до МСБО 12** (опубліковані 7 травня 2021 року і вступають у силу для річних періодів, які починаються з 1 січня 2023 року або після цієї дати).
- **Поправки до МСФЗ 17 «Страхові контракти»: Початкове застосування МСФЗ 17 і МСФЗ 9 – Порівняльна інформація** (опубліковані 9 грудня 2021 р.)
- **Поправки до МСФЗ 16 «Оренда»: зобов'язання щодо оренди при продажу та зворотній оренді** (опубліковані 22 вересня 2022 року і вступають у силу для річних періодів, що починаються 1 січня 2024 року або після цієї дати).
- **Поправки до МСБО 1 «Подання фінансової звітності».** Ці поправки 2020 року роз'яснюють, що зобов'язання класифікуються як поточні або непоточні залежно від прав, які існують на кінець звітного періоду. Зобов'язання є довгостроковими, якщо суб'єкт господарювання має суттєве право на кінець звітного періоду відстрочити погашення щонайменше на дванадцять місяців. Керівництво більше не вимагає, щоб таке право було безумовним. Очікування керівництва щодо того, чи скористається воно згодом правом на відстрочення погашення, не впливають на класифікацію зобов'язань. Право на відстрочку існує, лише якщо суб'єкт господарювання виконує будь-які відповідні умови станом на кінець звітного періоду. Зобов'язання класифікується як поточне, якщо умова порушується на звітну дату або раніше, навіть якщо від позикодавця отримано відмову від цієї умови після закінчення звітного періоду. І навпаки, позика класифікується як непоточна, якщо кредитна умова порушується лише після звітної дати. Крім того, поправки включають уточнення вимог до класифікації боргу, який компанія може погасити шляхом конвертації його в капітал. «Розрахунок» визначається як погашення зобов'язання грошовими коштами, іншими ресурсами, що втілюють економічні вигоди, або власними інструментами капіталу суб'єкта господарювання.

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Відповідно до поправок 2022 року, ковенант впливає на наявність права на відстрочку розрахунку на кінець звітного періоду, якщо дотримання ковенант вимагається до кінця звітного періоду або до нього. Ці поправки визначають, що умови, яких необхідно дотримуватися після звітної дати, не впливають на класифікацію боргу як поточного чи непоточного на звітну дату. Суб'єкт господарювання зобов'язаний розкривати інформацію про ці зобов'язання та пов'язану з ними інформацію в примітках до фінансової звітності.

Наразі Компанія оцінює вплив цих змін на її фінансову звітність. Якщо інше не зазначено вище, не очікується суттєвого впливу цих нових стандартів та інтерпретацій на фінансову звітність Компанії.

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

4. Основні засоби

Рух основних засобів за 2022 і 2021 роки, представлений наступним чином:

	Будівлі	Машини та обладнання	Транспортні засоби	Інші основні засоби	Всього
Первісна чи переоцінена вартість на 01 січня 2021 року	1 242 330	259 430	290 288	9 813	1 801 861
Надходження з незавершених капітальних інвестицій	6 646	11 391	2 222	4 637	24 896
Переміщення між групами	7	8	-	(15)	-
Вибуття	(7 908)	(137)	(38)	(106)	(8 189)
Первісна чи переоцінена вартість на 31 грудня 2021 року	1 241 075	270 692	292 472	14 329	1 818 568
Надходження з незавершених капітальних інвестицій	20 207	703	79	1 636	22 625
Переміщення між групами	(15 485)	300 201	(285 823)	1 107	-
Відновлення вартості раніше знецінених основних засобів	1 594	83	-	-	1 677
Переоцінка/(уцінка)	301 522	90 068	-	-	391 590
Вибуття	-	(209)	(114)	(18)	(341)
Знецінення	(8 426)	(1 513)	-	-	(9 939)
Списання амортизації	(203 509)	(219 509)	(186)	(265)	(423 469)
Первісна чи переоцінена вартість на 31 грудня 2022 року	1 336 978	440 516	6 428	16 789	1 800 711
Накопичена амортизація станом на 01 січня 2021 року	(96 297)	(38 883)	(50 738)	(5 729)	(191 647)
Нарахована амортизація	(51 967)	(40 601)	(27 854)	(4 361)	(124 783)
Переміщення між групами	-	(14)	-	14	-
Вибуття амортизації	683	97	30	106	916
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2021 року	(147 581)	(79 401)	(78 562)	(9 970)	(315 514)
Нарахована амортизація	(58 492)	(62 170)	(1 083)	(2 819)	(124 564)
Переміщення між групами	2 564	(77 938)	76 048	(674)	-
Зменшення в результаті переоцінки	203 509	219 509	186	265	423 469
Накопичена амортизація станом на 31 грудня 2022 року	-	-	(3 411)	(13 198)	(16 609)
Чиста балансова вартість на 01 січня 2021 року	1 146 033	220 547	239 550	4 084	1 610 214
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2021 року	1 093 494	191 291	213 910	4 359	1 503 054
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2022 року	1 336 978	440 516	3 017	3 591	1 784 102

Рух незавершених капітальних інвестицій в основні засоби за 2022 і 2021 роки, представлений наступним чином:

	Незавершені капітальні інвестиції
Чиста балансова вартість на 01 січня 2021 року	6 599
Придбання	71 886
Переведено до складу основних засобів	(24 896)
Вибуття	(152)
Списання та уцінка	(307)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2021 року	53 130
Придбання	83 998
Переведено до складу основних засобів	(22 625)
Вибуття	(30 587)
Чиста балансова вартість на 31 грудня 2022 року	83 938

Станом на 31 грудня 2022 року оцінка будівель, машин та обладнання Групи була проведена незалежним оцінювачем відповідно до Міжнародних стандартів оцінки. Більшість будівель і деяких машин та обладнання були оцінені з використанням ринкового підходу, що знаходиться в межах рівня 3 ієрархії справедливої вартості. Інші

об'єкти будівель, машин та обладнання були оцінені з використанням методу амортизованої відновлюваної вартості, що знаходиться в межах рівня 3 ієрархії справедливої вартості.

Ринковий підхід використовує ціни та іншу релевантну інформацію, отриману в результаті ринкових операцій із залученням ідентичних або порівнянних (тобто подібних) активів. Методи оцінки, які відповідають ринковому підходу, використовують ціни та інші ринкові дані, отримані в результаті спостережуваних операцій для тих самих або подібних активів, наприклад, дохід або коефіцієнти EBITDA.

Витратний підхід або визначає вартість будівництва активів у їх поточному стані та враховує строк їх корисного використання, що залишився, або визначає справедливу вартість як амортизовану вартість заміщення. Витратний підхід використовувався лише в тих випадках, коли не було можливості використовувати ринковий підхід.

Наступні фактори були враховані при визначенні справедливої вартості будівель за підходом амортизованої відновлюваної вартості:

- вартість будівництва активу базується на вартості необхідних матеріалів та будівельних робіт на дату оцінки;
- очікуване використання активу оцінюється з посиланням на очікувану потужність або фізичну продуктивність активу;
- технічне або комерційне старіння, що виникає внаслідок змін або вдосконалень у виробництві продукту чи послуги, що випускається активом, а також фізичного зносу.

Основним припущенням, яке враховувалося при визначенні справедливої вартості будівель, машин та обладнання за амортизованою відновлюваною вартістю та ринковими підходами, є індекс фізичного зносу. Якби індекс фізичного зносу, застосований для визначення справедливої вартості будівель, машин та обладнання, був на 5 % вищим/нижчим, тоді їх балансова вартість складала би 33 072 тис. грн. і 32 019 тис. грн. менше/більше відповідно.

Незалежний оцінювач використав наступні джерела інформації:

- ціни виробників, індекси за даними Держстату України (<http://www.ukrstat.gov.ua/>), Євростату (<http://ec.europa.eu/eurostat>) (для відновлюваної вартості машин та обладнання) і Economist Intelligence Unit (EIU) (<http://eiu.com>), OECD-FAO (<http://stats.oecd.org/>), <http://www.minregion.gov.ua>; Inform agency APK (<https://www.apk-inform.com/ru/prices>);
- Реєстр УПВС, 1969 р., який є найбільш часто використовуваним джерелом інформації для інтегрального коефіцієнта вартості будівництва в Україні для об'єктів, які були побудовані більше 20 років тому (для вартості заміщення будівель);
- Marshall Valuation Service, 2007», Marshall&Swift і «ASA_Normal Useful Life», Американська спілка оцінювачів (для розрахунку фізичної амортизації). Використовувався метод прямолінійної фізичної амортизації;
- Дослідження Duff&Phelps 2022 Довідник оцінки: Посібник з вартості капіталу (для відновлюваної вартості будівель);
- Загальнодоступні ринкові ціни на відкритих маркетплейсах за 2022 рік (за відновлюваною та ринковою вартістю транспортних засобів та спецтехніки);
- Оновлений перелік власних машин та обладнання для аграрно-виробничого комплексу датований 7 березня 2022 року (за відновлюваною та ринковою вартістю транспортних засобів та спецтехніки). Оцінювач застосував до 10% понижувального коефіцієнта для зниження цін на ринку.

Тест на знецінення - припущення та їх чутливість

Основні припущення, використані для тесту на знецінення активів, це: ставки дисконтування, ціни продажу та собівартість продукції. Ставки дисконтування визначались на основі середньозваженої вартості капіталу та включають наступні ставки для одиниці, що генерує гроші потоки ("ОГП"):

- ОГП сільське господарство: 31,2% для 5-річного періоду і 13,78% для звітного періоду

Ставки дисконтування, застосовані для звітного періоду - це реальні дисконтні ставки (без урахування впливу інфляції).

Обсяг виробництва оцінювався виходячи з поточного рівня виробництва відповідно до річного бюджету, затвердженого керівництвом Компанії. Потенційне збільшення банку землі, рівня урожайності, кількості корів чи надоїв молока не враховувалося. Витрати на виробництво оцінювали, виходячи з бюджетних витрат на наступний рік, збільшених на очікуваний рівень інфляції, з урахуванням більш високих чи нижчих ставок інфляції для витрат, що прямо чи опосередковано прив'язані до долару США або конкретних індексів. При визначенні відпускних цін Компанія проаналізувала наявні прогнози для експорту та внутрішнього ринку, включаючи прогнозований обсяг попиту та пропозиції, а також законодавчі обмеження на експортні продажі.

Компанія визначила наступні ціни реалізації:

- Пшениця: 6 963 - 6 266 грн. за тонну
- Кукурудза: 6 203 - 6 966 грн. за тонну

Для кожної ОГПП вартість відшкодування активів, визначена за допомогою моделі дисконтування грошових потоків, перевищує балансову вартість активів станом на 31 грудня 2022 року. Аналіз чутливості, розкритий нижче, показує можливий вплив зміни ключових припущень на балансову вартість основних засобів на кінець звітного періоду. Збільшення ставки дисконтування на 1%, зниження ціни на 10% та збільшення вартості на 10% не матиме впливу на балансову вартість основних засобів та відповідно знецінення та/або зменшення резерву переоцінки на кінець звітного періоду. Аналіз чутливості ґрунтується на зміні суттєвого припущення, при цьому всі інші припущення залишаються сталими. Аналіз чутливості може не відображати фактичної зміни балансової вартості основних засобів, оскільки навряд чи зміни припущень відбудуться окремо одне від одного.

Зменшення балансової вартості основних засобів та відповідне знецінення та/або зменшення резерву переоцінки:

<i>(в тисячах гривень)</i>	ОГПП Сільське господарство
Зменшення ціни на 10%	588 337
Збільшення собівартості на 10%	24 345

Тест на знецінення, проведений станом на 31 грудня 2022 року, показав, що відновлювана вартість активів в сегменті сільського господарства становить 3 353 211 тис. грн. та показує перевищення загальної балансової вартості на 1 485 886 тис. грн.,

Знецінення окремих об'єктів основних засобів

Збільшення вартості активів в результаті переоцінки визнається безпосередньо в іншому сукупному доході, за винятком тих випадків, коли воно сторнує попереднє зменшення від переоцінки, визнане у звіті про фінансові результати. Зменшення вартості активів, внаслідок переоцінки, визнається у звіті про фінансові результати як знецінення, за винятком тих випадків, коли воно сторнує попереднє збільшення від переоцінки, визнане безпосередньо в іншому сукупному доході. В результаті переоцінки станом на 31 грудня 2022 року, знецінення основних засобів у сумі 8 262 тис. грн. було визнано в інших операційних витратах (2021: 0 тис.грн).

Інші питання

Станом на 31 грудня 2022 року балансова вартість основних засобів, яка була б включена до фінансової звітності, якби будівлі були відображені за собівартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та будь-яких накопичених збитків від зменшення корисності, становлять 1 026 335 тис. грн. (31 грудня 2021: 1 083 803 тис. грн.), а машини та обладнання: 349 922 тис. грн. (31 грудня 2021: 190 645 тис. грн).

Оцінка будівель, машин та обладнання Компанії була проведена станом на 31 грудня 2022 року незалежним оцінювачем відповідно до Міжнародних стандартів оцінки. Більшість будівель та деякі об'єкти машин та обладнання були оцінені за допомогою ринкового підходу, який знаходиться в межах 3 рівня ієрархії справедливої вартості. Всі інші об'єкти були оцінені за допомогою витратного підходу, який знаходиться в межах 3 рівня ієрархії справедливої вартості.

Чиста балансова вартість основних засобів, які були використані в якості забезпечення кредитів та позик наведена в Примітці 9.

5. Запаси

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Готова продукція		
Сільського господарства	168 419	100 755
Всього готова продукція	168 419	100 755
Сировина та витратні матеріали		
Спільного використання	18 688	8 152
Сільського господарства	26	-
Всього сировина та витратні матеріали	18 714	8 152
Товари	227 448	234 067
Незавершене виробництво	405	604
Інвестиції у майбутній врожай	18 615	-
Всього	433 601	343 578

6. Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги, дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом та інша поточна дебіторська заборгованість

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року представлена наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Торгова дебіторська заборгованість	784 140	214 459
Резерв під очікувані кредитні збитки	(38 970)	(2 982)
Всього дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	745 170	211 477

Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року представлена наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Дебіторська заборгованість за розрахунками з ПДВ	26	64 407
Дебіторська заборгованість за розрахунками з інших податків та зборів	-	14
Всього дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	26	64 421

Протягом 2022 року Компанія не отримувала грошове відшкодування з бюджету (2021: 267 603 тис.грн.).

Інша поточна дебіторська заборгованість станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року представлена наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Фінансові допомоги видані	-	1 250
Інша дебіторська заборгованість	3 582	4 344
Резерв під очікувані кредитні збитки	(2 986)	(2 290)
Всього інша поточна дебіторська заборгованість	596	3 304

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «ЗЕРНО-АГРОТРЕЙД»

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Рух резерву під очікувані кредитні збитки та під знецінення авансів за 2022 і 2021 роки представлений наступним чином:

	Резерв під знецінення авансів	Резерв під очікувані кредитні збитки дебіторської заборгованості за продукцію, товари, роботи, послуги	Резерв під очікувані кредитні збитки іншої поточної дебіторської заборгованості	Всього
На 01 січня 2021 року	-	(6 071)	(4 793)	(10 864)
(Витрати)/дохід від зміни резерву під очікувані кредитні збитки та знецінення авансів	-	3 088	2 503	5 591
Інші зміни	-	1	-	1
На 31 грудня 2021 року	-	(2 982)	(2 290)	(5 272)
(Витрати)/дохід від зміни резерву під очікувані кредитні збитки та знецінення авансів	(28)	(35 988)	(697)	(36 713)
Інші зміни	-	-	1	1
На 31 грудня 2022 року	(28)	(38 970)	(2 986)	(41 984)

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги та інша поточна дебіторська заборгованість за строками непогашення представлена наступним чином:

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки
Непрострочена	482 277	(5 120)	113 689	(2 102)
Від 1 до 30 днів	138 286	(14 769)	82 361	(619)
Від 31 до 60 днів	152 990	(16 898)	1 891	(130)
Від 61 до 90 днів	5 294	(600)	3 589	(94)
Від 91 до 120 днів	3 065	(433)	759	(37)
Від 121 до 365 днів	1 214	(136)	12 170	-
Більше 365 днів	1 014	(1 014)	-	-
Всього	784 140	(38 970)	214 459	(2 982)

Інша поточна дебіторська заборгованість	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки	Всього заборгованість	Очікувані кредитні збитки
Непрострочена	276	(1)	2 601	(5)
Від 1 до 30 днів	4	-	361	-
Від 91 до 120 днів	668	(668)	-	-
Від 121 до 365 днів	357	(40)	384	(37)
Більше 365 днів	2 277	(2 277)	2 248	(2 248)
Всього	3 582	(2 986)	5 594	(2 290)

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року залишки грошових коштів та їх еквівалентів представлені наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Поточні рахунки в УАН	1 654	1 779
Всього	1 654	1 779

8. Власний капітал

Зареєстрований капітал Компанії станом на 31 грудня 2022 та 2021 року, представлений наступним чином:

	31 грудня 2022		31 грудня 2021	
	Номінальна вартість	Частка володіння, %	Номінальна вартість	Частка володіння, %
АСТАРТА-КИЇВ фірма ТОВ	4 104.49	99.999%	4 104.49	99.999%
Цукровик Полтавщини АПО ТОВ	0.05	0.001%	0.05	0.001%
Всього	4 104.54	100.00%	4 104.54	100.00%

Управління капіталом

Оптимізація процесу формування та використання капіталу є головною метою Компанії в управлінні капіталом. Стратегічна ціль Компанії - це формування належної системи управління капіталом, завданням якої є контроль та своєчасне коригування структури капіталу, для отримання максимального прибутку та забезпечення фінансової стійкості. Завданням стратегічного управління капіталом є довгострокова конкурентна привабливість та розширення ринків збуту, що сприяє стабільному отриманню прибутку.

Компанія здійснює контроль над капіталом за допомогою розрахунку коефіцієнта фінансового важеля. Фінансовий важіль, коефіцієнт використання позикових засобів - залежність прибутку від ступеня використання позикових засобів. Фінансовий важіль розраховується, як відношення суми позикового капіталу до суми власного капіталу Компанії. Чим більша частка довгострокової заборгованості, тим сильніший фінансовий важіль.

Компанія одержує вигоду від застосування фінансового важеля тільки в тому випадку, якщо дохід, отриманий за рахунок залучення позикових засобів перевищує витрати по виплаті відсотків.

Показники фінансового важеля станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року були наступні:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Позичковий капітал*	829 410	946 882
За вирахуванням: Грошей та їх еквівалентів	(1 654)	(1 779)
Чисті зобов'язання	827 756	945 103
Власний капітал	609 477	204 345
Всього капітал	1 437 233	1 149 448
Коефіцієнт фінансового левериджу	58%	82%

* Позичковий капітал розраховується як сума довгострокових кредитів та позик, довгострокових зобов'язань з оренди, інших довгострокових зобов'язань, поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими кредитами та позиками, поточної кредиторської заборгованості за довгостроковими зобов'язаннями з оренди, короткострокових кредитів та позик.

9. Кредити та позики

Довгострокові кредити та позики	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Довгострокові позики банків	(484 429)	(518 717)
Всього	(484 429)	(518 717)

Короткострокові кредити та позики	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Короткострокові позики банків	-	(136 391)
Всього	-	(136 391)

Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Банківські позики	(211 161)	(156 844)
Розрахунки по нарахованим відсоткам	(8 926)	(5 483)
Всього	(220 087)	(162 327)

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

В наступній таблиці представлено узагальнення кредитів та позик в розрізі валют станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року :

	Середньозважена ставка, %		31 грудня 2022	31 грудня 2021
	2022	2021		
Короткострокові кредити				
USD	-	2,75%	-	(136 391)
Всього			-	(136 391)
Довгострокові зобов'язання та поточна заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками				
USD	6,32%	4,79%	(695 590)	(675 561)
Всього			(695 590)	(675 561)
Розрахунки по нарахованим відсоткам	-	-	(8 926)	(5 483)
Всього зобов'язання			(704 516)	(817 435)

Станом на 31 грудня 2022 року всі фінансові та нефінансові ковенанти були дотримані Компанією, тому всі позики класифікуються відповідно до умов кредитних договорів.

Звірка руху кредитів та позик і грошових потоків від фінансової діяльності представлена наступним чином:

	Кредити та позики	Зобов'язання з оренди та відсотки за орендою	Розрахунки по нарахованим відсоткам за кредитами	Отримані фінансові допомоги	Інша кредиторська заборгованість	Всього
Залишок на 01 січня 2021 року	(1 141 596)	(96 124)	(27 154)	(115 000)	-	(1 379 874)
Грошовий потік	(1 850 728)	40 178	69 634	1 316 410	27 273	(397 233)
Нарахування відсотків	-	(7 534)	(48 560)	-	-	(56 094)
Надходження зобов'язання з оренди	-	(99 886)	-	-	-	(99 886)
Вибуття зобов'язань з оренди	-	33 920	-	-	-	33 920
Інші фінансові витрати	(7 750)	-	-	-	(27 238)	(34 988)
Вплив курсових різниць	37 354	-	586	-	(35)	37 905
Інший рух	2 150 768	(1)	11	(2 150 457)	-	321
Залишок на 31 грудня 2021 року	(811 952)	(129 447)	(5 483)	(949 047)	-	(1 895 929)
Грошовий потік	164 345	28 284	28 825	94 648	1 286	317 388
Нарахування відсотків	(3 127)	(12 193)	(38 739)	-	-	(54 059)
Надходження зобов'язання з оренди	-	(13 163)	-	-	-	(13 163)
Вибуття зобов'язань з оренди	-	1 625	-	-	-	1 625
Інші фінансові витрати	-	-	-	-	(1 305)	(1 305)
Вплив курсових різниць	(219 954)	-	(1 384)	-	19	(221 319)
Інший рух	175 098	-	7 855	(183 644)	-	(691)
Залишок на 31 грудня 2022 року	(695 590)	(124 894)	(8 926)	(1 038 043)	-	(1 867 453)

За рік, що закінчився 31 грудня 2022 року інший рух у сумі 183 644 тис.грн. між кредитами та позиками та отриманими фінансовими допомогами виник внаслідок погашення банківського кредиту Компанії пов'язаною стороною і підписанням угоди про переведення заборгованості Компанії перед банком у отриману фінансову допомогу від пов'язаної сторони (2021: 2 150 457 тис. грн.).

Банківські кредити забезпечені наступними активами Компанії:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Основні засоби	789 460	618 933

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

10. Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги та інша поточна кредиторська заборгованість

Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року торгова кредиторська заборгованість представлена наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Кредиторська заборгованість за товари	(305 508)	(112 423)
Кредиторська заборгованість за отримані послуги	(52 025)	(16 051)
Інша кредиторська заборгованість	(163)	(1 084)
Всього	(357 696)	(129 558)

Інша поточна кредиторська заборгованість станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року представлена наступним чином:

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Отримані фінансові допомоги	(1 038 046)	(949 047)
Інша кредиторська заборгованість	(8 209)	(1 803)
Всього	(1 046 255)	(950 850)

11. Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

Чистий дохід від реалізації представлений наступним чином:

	2022	2021
Добрива та засоби захисту	2 203 155	1 349 904
Послуги	1 212 989	711 012
Насіння	352 367	388 711
Кукурудза	257 243	571 885
Пшениця	84 423	484 246
Інше	42 827	217 372
Всього	4 153 004	3 723 130
Момент визнання виручки (окремо за кожним джерелом):		
У певний момент часу	2 940 015	3 012 118
Протягом періоду	1 212 989	711 012
Всього	4 153 004	3 723 130

12. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)

Собівартість реалізації представлена наступним чином:

	2022	2021
Добрива та засоби захисту	(2 103 799)	(1 284 196)
Послуги	(686 659)	(408 883)
Насіння	(324 703)	(356 889)
Кукурудза	(206 894)	(553 270)
Пшениця	(61 736)	(456 995)
Інше	(28 721)	(213 826)
Всього	(3 412 512)	(3 274 059)

Собівартість Компанії включає наступні витрати:

	2022	2021
Матеріали	(2 905 935)	(2 962 820)
Послуги	(298 984)	(102 912)
Амортизація	(146 548)	(147 518)
Заробітна плата	(65 566)	(60 809)
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	4 521	-
Всього	(3 412 512)	(3 274 059)

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

13. Інші операційні доходи

	2022	2021
Реалізація необоротних активів, нето	298	-
Дохід від списання кредиторської заборгованості	188	1
Штрафи отримані	29	11 546
Відновлення раніше списаних активів	-	88 197
Курсові різниці	-	31 961
Сторно резерву під очікувані кредитні збитки та знецінення авансів	-	5 591
Інші доходи	5 388	1 905
Всього	5 903	139 201

14. Адміністративні витрати

	2022	2021
Заробітна плата та нарахування	(101 182)	(119 072)
Професійні послуги	(13 397)	(11 891)
Амортизація	(13 327)	(13 603)
Обслуговування та ремонти	(7 152)	(2 764)
Податки та збори	(4 333)	(3 196)
Паливо та інші матеріали	(2 173)	(2 169)
Представницькі витрати та відрядження	(1 799)	(2 622)
Комунальні витрати	(1 523)	(1 321)
Витрати зі страхування	(1 279)	(1 346)
Інші	(2 951)	(5 205)
Всього	(149 116)	(163 189)

15. Витрати на збут

	2022	2021
Транспортні витрати, зберігання та логістика	(84 246)	(119 876)
Ремонти та обслуговування необоротних активів	(10 454)	(911)
Роялті	(3 657)	(1 369)
Заробітна плата та нарахування	(3 632)	(17 352)
Інші	(1 688)	(1 254)
Всього	(103 677)	(140 762)

16. Інші операційні витрати

	2022	2021
Курсові різниці	(220 517)	-
Пеня та штрафи	(40 289)	(2 786)
Витрати по резерву під очікувані кредитні збитки	(36 712)	-
Заробітна плата та нарахування	(15 140)	(2 537)
Знецінення основних засобів	(8 262)	-
Амортизація	(2 293)	(1 900)
Витрати з ПДВ	(1 118)	(1 356)
Благодійність та соціальні витрати	(791)	(494)
Вибуття необоротних активів	-	(7 083)
Інші	(1 127)	(185)
Всього	(326 249)	(16 341)

17. Фінансові доходи та витрати

	2022	2021
Інші фінансові доходи:		
Відсотки отримані	3 768	753
Всього	3 768	753
Фінансові витрати:		
Відсотки по банківських кредитах	(41 866)	(56 310)
Нараховані відсотки по оренді	(12 193)	(7 534)
Інші	(2 300)	(32 377)
Всього	(56 359)	(96 221)

18. Податок на прибуток

Компоненти витрат з податку на прибуток, представлені наступним чином:

	2022	2021
Поточний податок	(35 161)	(31 542)
Відстрочений податок	8 898	(462)
Всього	(26 263)	(32 004)

Всі доходи Компанії за 2022 та 2021 роки оподатковуються податком на прибуток за ставкою 18%. Звірку між очікуваними та фактичними податковими витратами наведено нижче:

	2022	2021
Прибуток / (збиток) до оподаткування	110 241	172 512
Теоретичні податкові (витрати)/кредит за ставкою 18%	(19 843)	(31 052)
Податковий ефект статей, які не вираховуються для цілей оподаткування або не включаються до оподаткованої суми:		
Витрати, що не підлягають оподаткуванню	(7 722)	(648)
Зміни невизнаного відстроченого податку	1 491	(304)
Недостатній/(надлишковий) резерв з поточного оподаткування у попередні роки	(189)	-
Всього	(26 263)	(32 004)

Нижче представлені основні відстрочені податкові зобов'язання та активи, визнані Компанією, та рух по ним в 2022 і 2021 роках:

	01 січня 2022	Віднесено/ (кредитовано) на інший сукупний дохід	Віднесено/ (кредитовано) на прибуток чи збиток	31 грудня 2022
Відстрочений податковий актив визнаний на:				
Резерві капітальних інвестицій	171	-	112	283
Резерві запасів	3	-	29	32
Резервах зобов'язань, відрахувань, та дебіторська заборгованість, що вираховується для цілей оподаткування в іншому періоді	949	-	6 608	7 557
Визнаний відстрочений податковий актив	1 123	-	6 749	7 872
Відстрочене податкове зобов'язання визнане на:				
Різниці у вартості основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку	(1 392)	(70 437)	2 149	(69 680)
Відстрочені податкові зобов'язання	(1 392)	(70 437)	2 149	(69 680)
Всього відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	(269)	(70 437)	8 898	(61 808)

	01 січня 2021	Віднесено/ (кредитовано) на інший сукупний дохід	Віднесено/ (кредитовано) на прибуток чи збиток	Віднесено/ (кредитовано) безпосередньо на нерозподілений прибуток	31 грудня 2021
Відстрочений податковий актив визнаний на:					
Резерві капітальних інвестицій	118	-	53	-	171
Резерві запасів	22	-	(19)	-	3
Резервах зобов'язань, відрахувань, та дебіторська заборгованість, що вираховується для цілей оподаткування в іншому періоді	1 955	-	(1 006)	-	949
Визнаний відстрочений податковий актив	2 095	-	(972)	-	1 123
Відстрочене податкове зобов'язання визнане на:					
Різниці у вартості основних засобів у податковому та бухгалтерському обліку	(1 902)	-	510	-	(1 392)
Відстрочені податкові зобов'язання	(1 902)	-	510	-	(1 392)
Всього відстрочені податкові активи/(зобов'язання)	193	-	(462)	-	(269)

19. Фінансові інструменти та управління ризиками

Управління ризиками

Для діяльності Компанії характерна низка фінансових ризиків: кредитний ризик, ризик ліквідності, ринковий ризик (у тому числі валютний ризик та ризик відсоткових ставок). Компанія переглядає та узгоджує свою політику управління ризиками для мінімізації негативного впливу цих ризиків на фінансові показники діяльності Компанії.

У цій примітці представлена інформація про вплив кожного з цих ризиків, цілі та політики Компанії для вимірювання та управління ризиком.

Кредитний ризик

Компанія приймає на себе кредитний ризик, який являє собою ризик того, що одна сторона за фінансовим інструментом стане причиною фінансового збитку для іншої сторони у результаті невиконання своїх зобов'язань. Кредитний ризик виникає у результаті продажу Компанією продукції на кредитних умовах та інших операцій з контрагентами, у результаті яких виникають фінансові активи. Істотні непогашені залишки переглядаються на постійній основі. Фінансові інструменти, які потенційно наражають Компанію на значні кредитні ризики, в основному включають кошти в банках, а також торгіву та іншу дебіторську заборгованість (Примітка 6).

Торгова дебіторська заборгованість

Нарахування резерву кредитних збитків здійснюється на індивідуальній та на груповій основі. Нарахування резерву на індивідуальній основі здійснюється на основі аналізу заборгованості по окремих дебіторах. Сума резерву, нарахована на груповій основі, коригується на суму резерву, розрахованого на індивідуальній основі.

Компанія визначає кредитний збиток як різницю між усіма передбаченими договором грошовими потоками, що належать до отримання Компанією відповідно до договору, і всіма грошовими потоками, які Компанія очікує отримати, дисконтовану за первісною ефективною процентною ставкою. При оцінці грошових потоків Компанія бере до уваги:

- всі договірні умови фінансового інструмента протягом всього очікуваного терміну дії фінансового інструмента;
- грошові потоки від продажу утримуваної застави або від інших механізмів підвищення кредитної якості, які є невід'ємною частиною договірних умов.

При оцінці очікуваних кредитних збитків Компанія враховує:

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- неупереджену та виважену з урахуванням ймовірності суму, визначену шляхом оцінки діапазону можливих результатів;
- часову вартість грошей, розраховану з використанням ставки, що приблизно дорівнює ефективній процентній ставці по активу; і
- обґрунтовану і підтверджену інформацію про минулі події, поточні умови і прогнозовані майбутні економічні умови, доступну на звітну дату без надмірних витрат або зусиль.

Нарахування резерву кредитних збитків на груповій основі здійснюється на основі коефіцієнтів, що залежать від кількості днів прострочення оплати. Аналіз фінансових активів щодо зменшення їх корисності здійснюється на кінець кожного звітного періоду. При аналізі фінансових активів щодо зменшення їх корисності Компанія враховує статистичні дані про прострочену дебіторську заборгованість за останні два роки, враховує макроекономічні чинники, які можуть вплинути на майбутні кредитні збитки та визначає відсоток резерву під кредитні збитки по групах дебіторської заборгованості, розподіленої наступним чином:

- непрострочена дебіторська заборгованість;
- виплати боржника затримуються від 1 до 30 діб;
- виплати боржника затримуються від 31 до 60 діб;
- виплати боржника затримуються від 61 до 90 діб;
- виплати боржника затримуються від 91 до 120 діб;
- виплати боржника затримуються від 121 до 365 діб;
- виплати боржника затримуються більше 365 діб.

Резерв розраховується шляхом множення балансової вартості фінансового активу в кожній групі на відсоток резерву під кредитні збитки.

Фінансові активи за кредитними характеристиками

Кредитну якість фінансових активів, які не є простроченими та знеціненими, можна оцінити, посилаючись на зовнішні кредитні рейтинги (якщо такі доступні) або історичну інформацію про ставки дефолту контрагента.

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів		
Група А	5 911	6 064
Група В	3 944	14 093
Група С	472 698	96 133
Всього непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів	482 553	116 290
Резерв під очікувані кредитні збитки	(5 121)	(2 107)
Балансова вартість: Непрострочена дебіторська заборгованість від контрагентів без зовнішніх рейтингів	477 432	114 183
Прострочена дебіторська заборгованість		
Дебіторська заборгованість	305 169	103 763
Резерв під очікувані кредитні збитки	(36 835)	(3 165)
Всього	268 334	100 598

Група А представляє існуючих клієнтів (більше одного року), які не порушили умови оплати. Група В представляє нових клієнтів (менше одного року), для яких немає історії дефолту. Група С представляє клієнтів, які є пов'язаними сторонами Компанії.

Прострочена дебіторська заборгованість в основному належить контрагентам без зовнішнього кредитного рейтингу.

У році, що закінчився 31 грудня 2022 року, приблизно 78% доходів отримано від 10 клієнтів (2021: 92% доходів отримано від 10 клієнтів). Аванси отримані від цих покупців станом на 31 грудня 2022 року становлять 16 884 тис.грн (2021: 390 403 тис.грн).

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кредитна якість грошових коштів та їх еквівалентів оцінена на основі зовнішніх кредитних рейтингів:

Грошові кошти та їх еквіваленти	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Банки з зовнішнім кредитним рейтингом (Moody's):		
Not Prime	421	1 667
Банки без зовнішнього кредитного рейтингу:		
Group A	1 233	112
Всього	1 654	1 779

Ризик ліквідності

Ризик ліквідності - це ризик того, що Компанія не зможе виконати свої фінансові зобов'язання під час їх погашення. Завданням Компанії є підтримання балансу між безперервністю фінансування та гнучкістю шляхом використання умов кредитування, що надаються, в основному, постачальниками та банками. Компанія аналізує свої активи та зобов'язання за їх строками та планує свою ліквідність, незалежно від очікування строків виконання зобов'язань за відповідними інструментами. У разі недостатньої або надмірної ліквідності Компанія перерозподіляє ресурси для досягнення оптимального фінансування своєї діяльності.

У таблиці нижче подано аналіз фінансових зобов'язань Компанії, розподілених на групи за відповідними термінами погашення, на основі залишкового періоду на звітну дату до терміну погашення за договорами. Суми, які розкриваються у таблиці, є недисконтованими потоками грошових коштів за основною сумою боргу та відсотків.

	Балансова вартість	Грошові потоки за договорами	До 1 року	Від 1 до 2 років	Від 2 до 5 років	Більше 5 років
Станом на 31 грудня 2022:						
Довгострокові кредити та позики	(484 429)	(484 430)	-	(211 911)	(272 519)	-
Довгострокові зобов'язання з оренди	(19 328)	(66 679)	-	(10 146)	(13 524)	(43 009)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(220 087)	(220 087)	(220 087)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями з оренди	(105 566)	(47 293)	(47 293)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(357 696)	(357 696)	(357 696)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	(580)	(580)	(580)	-	-	-
Поточні забезпечення	(39 520)	(39 520)	(39 520)	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	(1 046 255)	(1 046 255)	(1 046 255)	-	-	-
Всього	(2 273 461)	(2 262 540)	(1 711 431)	(222 057)	(286 043)	(43 009)
Станом на 31 грудня 2021:						
Довгострокові кредити та позики	(518 717)	(557 305)	-	(177 566)	(379 739)	-
Довгострокові зобов'язання з оренди	(46 035)	(69 228)	-	(41 925)	(14 580)	(12 723)
Короткострокові кредити та позики	(136 391)	(137 051)	(137 051)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(162 327)	(189 855)	(189 855)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями з оренди	(83 412)	(46 976)	(46 976)	-	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(129 558)	(129 558)	(129 558)	-	-	-

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками зі страхування	(520)	(520)	(520)	-	-	-
Поточні забезпечення	(29 577)	(29 577)	(29 577)	-	-	-
Інші поточні зобов'язання	(950 850)	(950 850)	(950 850)	-	-	-
Всього	(2 057 387)	(2 110 920)	(1 484 387)	(219 491)	(394 319)	(12 723)

Механізми фінансування

Станом на кінець звітної періоду Компанія мала доступ до таких невикористаних кредитів:

	2022	2021
Термін дії закінчується протягом одного року	-	-
Термін дії закінчується понад рік	-	272 000
Всього	-	272 000

Ринковий ризик

Ринковий ризик - це ризик того, що зміни ринкових показників, таких як валютні курси, процентні ставки та ціни на акції, вплинуть на дохід або вартість фінансових інструментів. Завдання з управління ринковими ризиками полягає в управлінні та контролі ринкового ризику в межах прийнятних параметрів, оптимізуючи прибутковість.

Валютний ризик

Валютний ризик – це ризик того, що вартість фінансового інструменту коливатиметься внаслідок змін валютних курсів.

Залежність Компанії від валютного ризику представлена на основі балансової вартості відповідних активів у валюті таким чином:

	USD
Станом на 31 грудня 2022:	
<u>Фінансові зобов'язання:</u>	
Довгострокові кредити та позики	(484 429)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(220 087)
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(3 362)
Інші поточні зобов'язання	(48 771)
Всього фінансових зобов'язань	(756 649)
Чисті фінансові активи / (зобов'язання)	(756 649)

Станом на 31 грудня 2021:

<u>Фінансові активи:</u>	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	11 451
Всього фінансових активів	11 451
<u>Фінансові зобов'язання:</u>	
Довгострокові кредити та позики	(518 717)
Короткострокові кредити та позики	(136 391)
Поточна кредиторська заборгованість за довгостроковими кредитами та позиками	(162 328)
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	(2 508)
Всього фінансових зобов'язань	(819 944)
Чисті фінансові активи / (зобов'язання)	(808 493)

У таблиці нижче розкривається інформація про чутливість прибутку або збитку до обґрунтовано можливих змін у курсах обміну валют, які застосовувались на звітну дату, за умови, що всі інші змінні величини залишались незмінними.

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Зміна, %	10%	10%
USD	(75 665)	(80 849)

Зростання курсу гривні до долара США на 10% призведе до зменшення власного капіталу на 62 045 тис. грн. (31 грудня 2021: зменшення на 66 296 тис. грн.)

Ризик зміни відсоткових ставок

Зміна процентних ставок впливає насамперед на позики, змінюючи їх справедливу вартість (за умови фіксованої ставки) або майбутніх грошових потоків (за умови змінної ставки).

Розподіл фінансових зобов'язань за процентними ставками наведено в таблиці:

Ставка	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Фіксована	(281 596)	(416 463)
Плаваюча	(413 994)	(395 489)
Всього	(695 590)	(811 952)

Чутливість прибутку до оподаткування до можливої зміни процентних ставок, при всіх інших незмінних умовах через вплив на інструменти зі змінною ставкою виглядає наступним чином:

Ставка	Зміна	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Libor 3m, 6m	(1%)	4 140	3 955
Libor 3m, 6m	1%	(4 140)	(3 955)

Справедлива вартість фінансових інструментів

Справедлива вартість фінансових інструментів, що торгуються на активному ринку на кожну звітну дату визначається на основі ціни котирування на ринку за окремим активом або зобов'язанням за вирахування витрат на придбання фінансового активу чи зобов'язання. Така вартість відповідає 1 рівню в ієрархії справедливої вартості фінансових інструментів. Якщо ринок для фінансового інструменту не є активним, справедлива вартість встановлюється з використанням методу оцінювання. Методи оцінювання охоплюють застосування останніх ринкових операцій між обізнаними, зацікавленими та незалежними сторонами, якщо вони доступні; посилання на поточну справедливу вартість іншого інструменту, який в основному є подібним; аналіз дисконтованих грошових потоків та моделі опціонного ціноутворення.

Станом на 31 грудня 2022 року справедлива вартість позик Компанії з фіксованою процентною ставкою становить приблизно 200 391 тисячі гривень, їх балансова вартість становила 281 595 тисячі гривень. Станом на 31 грудня 2021 року справедлива вартість позик Компанії з фіксованою процентною ставкою приблизно дорівнює їхній справедливій вартості.

На думку Керівництва Компанії балансова вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань, що відображені у фінансовій звітності приблизно дорівнює їх справедливій вартості на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року.

20. Умовні та інші зобов'язання

Компанія здійснює більшу частину операцій в Україні, тобто під юрисдикцією українських податкових органів. Для української системи оподаткування характерним є наявність численних податків і законодавство, що часто змінюється, яке може застосовуватися ретроспективно, мати різне тлумачення, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між місцевою, обласною та державною податковими адміністраціями та між Міністерством фінансів та іншими державними органами. У результаті, можуть бути нараховані додаткові суттєві суми податків, штрафів та пені. Податкові органи можуть перевіряти податкові питання у фінансових періодах протягом трьох календарних років після їх закінчення. За певних обставин перевірка може стосуватися довших періодів.

Правила трансфертного ціноутворення, встановлені Законом України «Про внесення змін до Податкового кодексу України стосовно трансфертного ціноутворення» та чинні на 31 грудня 2022 року, дозволяють податковим органам здійснювати коригування на трансфертне ціноутворення та донараховувати податкові зобов'язання щодо контрольованих операцій з пов'язаними та непов'язаними сторонами, якщо ціна операції не є ринковою та не підкріплена належною документацією. Керівництво застосовує усі необхідні механізми внутрішнього контролю для забезпечення дотримання вимог законодавства про трансфертне ціноутворення.

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2022 року, за оцінками керівництва, Компанія вважає, що сума потенційних зобов'язань у результаті схильності до податкових ризиків, крім малоймовірних, становить 23 848 тис. грн. (31 грудня 2021 року: 23 848 тис.грн). Ці ризики насамперед пов'язані з поточними судовими процесами щодо певних оскаржень з боку податкових органів, де останні нарахували Компанії додаткові зобов'язання з податку на додану вартість та штрафні санкції. Керівництво вважає, що, виходячи з попередніх судових рішень щодо подібних позовів, малоймовірно, що за такими позовами виникнуть значні суперечності щодо їх врегулювання, і у фінансовій звітності Компанії станом на звітну дату відповідне забезпечення не вимагається.

Податкові зобов'язання, що виникають у результаті здійснення контрольованих операцій, визначаються на основі фактичних цін таких операцій. Існує вірогідність того, що в міру подальшого розвитку практики застосування правил трансфертного ціноутворення ці ціни можуть бути оскаржені. Вплив такого розвитку подій не може бути оцінений із достатнім ступенем надійності, але може бути значним в залежності від обсягу контрольованих операцій Компанії.

Протягом 2021-2022 років Компанія здійснювала суттєві контрольовані операції, які регулюються правилами трансфертного ціноутворення. Такі операції включали: експорт сільськогосподарської продукції, нарахування та виплата відсотків. Зазначені операції проводились з пов'язаними особами - нерезидентами, а також з третіми особами із низькоподаткових юрисдикцій.

У зв'язку із різними методологічними підходами у сфері ТЦУ в Україні, а також відсутністю широкої судової практики, керівництво Компанії не виключає, що підходи податкових органів до оцінки контрольованих операцій можуть відрізнитись від підходів, що застосовує Компанія. Якщо податкові органи встановлять, на їх думку, невідповідність умов контрольованих операцій правилу «витагнутої руки», вони можуть вимагати проведення відповідного коригування з податку на прибуток згідно правил трансфертного ціноутворення. Якщо необхідність проведення зазначених коригувань буде обґрунтована податковими органами у суді і донарахування будуть проведені, фінансові результати Компанії можуть зазнати несприятливого впливу. Потенційна сума додаткових податкових зобов'язань не може бути достовірно оцінена станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року.

Станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року Компанія не вела значних судових процесів, що могли б привести до несприятливого впливу на фінансові результати Компанії.

21. Операції з пов'язаними сторонами

Як правило, сторони вважаються пов'язаними, якщо вони знаходяться під спільним контролем або якщо одна з них має можливість контролювати іншу, або може мати суттєвий вплив чи здійснювати спільний контроль іншої сторони при прийнятті фінансових та управлінських рішень. Під час розгляду кожного випадку відносин, що можуть являти собою відносини між пов'язаними сторонами, увага приділяється суті цих відносин, а не лише юридичній формі. Ціни для операцій із пов'язаними сторонами визначаються на контрактній основі, що базується на ринкових умовах.

Операції з пов'язаними сторонами за 2022 і 2021 роки були такими:

	Материнська компанія	Кінцеве материнське підприємство та підприємства під його контролем	Підприємства під контролем безпосередньої материнської компанії	Інші пов'язані сторони	Всього
За 2022 рік:					
Продажі запасів	-	-	2 609 497	-	2 609 497
Продажі необоротних активів	-	-	3	-	3
Надання послуг	-	-	1 174 681	-	1 174 681
Закупки запасів	(57)	-	(473 122)	(6 520)	(479 699)
Закупки необоротних активів	(39)	-	(29)	-	(68)
Закупки послуг	(5 920)	-	(14 846)	-	(20 766)
Інші операційні витрати	-	-	(105 927)	-	(105 927)
Фінансові витрати	(2 553)	(691)	(8 206)	-	(11 450)

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

За 2021 рік:

Продажі запасів	-	33 982	1 711 371	-	1 745 353
Продажі необоротних активів	-	-	47	-	47
Надання послуг	21	-	657 665	-	657 686
Інші операційні доходи	-	769	3 849	-	4 618
Інші фінансові доходи	58	-	-	9 125	9 183
Закупки запасів	(171)	-	(262 813)	(3 355)	(266 339)
Закупки необоротних активів	-	-	(192)	-	(192)
Закупки послуг	(2 275)	-	(10 275)	(140)	(12 690)
Інші операційні витрати	-	-	-	(14)	(14)
Фінансові витрати	-	(1 253)	(19 884)	-	(21 137)

Фінансові допомоги видані та отримані від пов'язаних сторін за 2022 і 2021 роки представлені наступним чином:

		Підприємства під контролем безпосередньої материнської компанії
--	--	---

За 2022 рік:

Фінансові допомоги отримані

отримано	600 000
погашено	(694 648)

За 2021 рік:

Фінансові допомоги видані

видано	(63 095)
повернено	42 790

Фінансові допомоги отримані

погашено	(1 316 410)
----------	-------------

Залишки за розрахунками із пов'язаними сторонами, станом на 31 грудня 2022 року та 31 грудня 2021 року були представлені таким чином:

	Кінцеве материнське підприємство та підприємства під його контролем	Материнська компанія	Підприємства під контролем безпосередньої материнської компанії	Інші пов'язані сторони	Всього
--	---	----------------------	---	------------------------	--------

За 2022 рік:

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	695 695	-	695 695
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-	-	25 703	-	25 703
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	-	36 842	-	36 842
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	(622)	(334 872)	(3 362)	(338 856)
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	-	-	(171 077)	(712)	(171 789)
Інші поточні зобов'язання	(48 771)	(36)	(992 962)	-	(1 041 769)

За 2021 рік:

Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	-	-	184 142	-	184 142
Дебіторська заборгованість за виданими авансами	-	-	1 340	-	1 340
Інша поточна дебіторська заборгованість	-	-	2 747	-	2 747
Поточна кредиторська заборгованість за товари, роботи, послуги	-	(2 509)	(104 361)	(2 508)	(109 378)
Поточна кредиторська заборгованість з одержаних авансів	-	-	-	(712)	(712)
Інші поточні зобов'язання	-	(608)	(949 182)	-	(949 790)

► ПРИМІТКИ ДО ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА РІК, ЩО ЗАКІНЧИВСЯ 31 ГРУДНЯ 2022 РОКУ

(суми наведені в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інші пов'язані сторони представлені підприємствами під контролем або суттєвим впливом акціонерів кінцевого материнського підприємства, крім тих що знаходяться під контролем Astarta Holding PLC.

Інші операції з пов'язаними сторонами

Компанія орендує землю, офісні приміщення та основні засоби у пов'язаних сторін і обліковує таку оренду у відповідності з МСФЗ 16. Відповідні активи у формі права користування та зобов'язання визнані в сумах 50 235 тис. грн. та 107 777 тис. грн. станом на 31 грудня 2022 року (31 грудня 2021: 69 596 тис. грн. та 115 159 тис. грн. відповідно). В 2022 році, Компанія визнала амортизацію активу у формі права користування в сумі 35 926 тис. грн. (2021: 36 231 тис. грн.). Витрати по відсотках були визнані в сумі 9 170 тис. грн. (2021: 4 975 тис. грн.).

Застави за кредити пов'язаних сторін

	31 грудня 2022	31 грудня 2021
Основні засоби	171 742	-

Винагорода управлінському персоналу

Провідний управлінський персонал протягом 2022 року включав 6 осіб (2021 : 4 осіб). У 2022 році витрати на виплати провідному управлінському персоналу, що включені до складу адміністративних витрат на оплату праці та інших виплат працівникам, з урахуванням податків, пов'язаних із заробітною склали 6 885 тис.грн. (2021: 10 499 тис.грн).

22. Події після звітної дати

Суттєвих подій після звітної дати не відбулося.